

МВС УКРАЇНИ
Харківський національний
університет внутрішніх справ

Науково-дослідна лабораторія з проблем протидії злочинності

Кафедра адміністративної діяльності поліції

Адміністративна відповідальність
за правопорушення пов'язані з корупцією

науково-практичний посібник

Харків 2016

УДК 342.98(477) (075.8)
ББК 67.9(4УКР)301.011я73
Б90

Схвалено на засіданні науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності ХНУВС «11» ; жовтня 2016 р., протокол № 11

Бугайчук К.Л., Адміністративна відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією [Текст] : практич. посіб. / К.Л. Бугайчук, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.О. Іванцов, С.О. Шатрава. – Харків : Харк. нац. ун-т. внутр. справ. – 2016. – 100 с.

У практичному посібнику проаналізовані положення чинного законодавства України, які регулюють питання адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень пов'язаних із корупцією та здійснений науково-практичний коментар глави 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення «Адміністративні правопорушення пов'язані із корупцією».

Окрему увагу авторами приділено висвітленню питань застосування судовими органами законодавства про адміністративну відповідальність при розгляді справ про адміністративні правопорушення пов'язані із корупцією.

Для державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування, працівників підрозділів Національної поліції України, інших правоохоронних органів, а також викладачів, ад'юнктів, курсантів і студентів ВНЗ МВС України та інших навчальних закладів юридичного спрямування.

Бугайчук К.Л. (загальні положення про адміністративну відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією; статті 172-4, 172-5, 172-6, 172-7, 172-8; 172-9-1), **Безпалова О.І.** (загальні положення про адміністративну відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією; статті 172-4, 172-9-1), **Джафарова О.В.** (стаття 172-9), **Іванцов В.О.** (стаття 172-9-1), **Шатрава С.О.** (стаття 172-9)

ЗМІСТ

Загальні положення про адміністративну відповідальність за правопорушення пов'язані з корупцією.....	4
Стаття 172-4 КУпАП. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності	11
Стаття 172-5. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків.....	25
Стаття 172-6. Порушення вимог фінансового контролю.....	38
Стаття 172-7. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.....	51
Стаття 172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень.....	62
Стаття 172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції.....	78
Стаття 172-9-1. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням.....	93

**Загальні положення
про адміністративну відповідальність
за правопорушення
пов'язані з корупцією**

I. Що таке корупція відповідно до чинного законодавства України?

Корупція – це використання особами, зазначеними у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою:

- одержання неправомірної вигоди
- прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки (пропозиції) такої вигоди для себе чи інших осіб.

Корупцією також визнається:

- обіцянка (пропозиція) чи надання неправомірної вигоди особам, зазначеним у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції»,
- здійснення на вимогу осіб, зазначених у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», обіцянки (пропозиції) чи надання неправомірної вигоди іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити зазначених осіб до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.¹

II. За вчинення яких правопорушень настає адміністративна відповідальність?

Главою 13-Б Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) закріплені наступні склади адміністративних правопорушень пов'язаних з корупцією²:

- 1) стаття 172-4. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності
- 2) стаття 172-5. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків
- 3) стаття 172-6. Порушення вимог фінансового контролю
- 4) стаття 172-7. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
- 5) стаття 172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень
- 6) стаття 172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції

---

¹ Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

² Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.1984 р., № 8073-X. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page>

7) стаття 172-9-1. Порухення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням.

Адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією – це діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, за яке законом встановлено адміністративну відповідальність.

III. Хто є суб'єктами вчинення адміністративних правопорушень пов'язаних з корупцією?

1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

– Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор України, Голова Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

– народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

– державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

– військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

– судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

– особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

– посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

– члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

– члени Центральної виборчої комісії;

– поліцейські;

– посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

2) особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

– посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1;

– особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом);

3) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією.

Організаційно-розпорядчі обов'язки – це обов'язки зі здійснення керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності.

Адміністративно-господарські обов'язки – це обов'язки з управління або розпорядження державним, колективним чи приватним майном – установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо.

V. В чому полягає об'єктивна та суб'єктивна сторона адміністративних правопорушень пов'язаних із корупцією?

Адміністративні правопорушення пов'язані із корупцією характеризуються формальним складом. Тобто вони можуть бути вчинені тільки у вигляді активних дій або бездіяльності. Важливим є те, що настання шкідливих наслідків при цьому не є обов'язковим.

З суб'єктивної сторони вчинення адміністративних правопорушень пов'язаних з корупцією характеризується тим, що вони вчиняються умисно. Це означає що особа усвідомлює протиправний характер свого діяння, передбачає його наслідки, бажає або свідомо допускає настання цих наслідків.

Адміністративні правопорушення пов'язані з корупцією не можуть бути вчинені з необережності

VI. Який розмір складають неоподаткований мінімум доходів громадян, мінімальна заробітна плата?

Згідно статті 8 Закону України «Про державний бюджет на 2016 рік» встановлюються такі розміри мінімальної заробітної плати на 2016 рік у місячному розмірі: з 1 січня - 1378 гривень, з 1 травня - 1450 гривень, з 1 грудня - 1550 гривень.

Якщо норми Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлюють розмір стягнень у неоподатковуваних мінімумах доходів громадян, то для цього використовується сума в розмірі 17 гривень.

Якщо норми Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлюють розмір збитків у неоподатковуваних мінімумах доходів громадян, то для цього використовується поняття «податкова соціальна пільга».

Вона дорівнює 50 відсоткам розміру прожиткового мінімуму (1378 грн.) для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року.

Станом на 1 січня 2016 року вона складає $1378 \text{ грн.} / 2 = 689$ гривень.

VII. Чи мають юридичну силу нормативно-правові акти або правочини прийняті (укладені) з порушенням вимог Закону України «Про запобігання корупції»?

Нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) з порушенням вимог Закону України «Про запобігання корупції» підлягають скасуванню органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень, або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку за заявою заінтересованої фізичної особи, об'єднання громадян, юридичної особи, прокурора, органу державної влади, зокрема Національного агентства з питань запобігання корупції, органу місцевого самоврядування.

Орган або посадова особа надсилає до Національного агентства з питань запобігання корупції протягом трьох робочих днів копію прийнятого рішення про скасування або одержаного для виконання рішення суду про визнання незаконними відповідних актів або рішень.

Правочин, укладений внаслідок порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції», може бути визнаним недійсним.

VIII. Які наслідки для особи має притягнення до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення пов'язаного з корупцією?

Особа, яка вчинила правопорушення, пов'язане з корупцією, однак на яку судом не накладено адміністративне стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

З метою виявлення причин та умов, вчинення адміністративного правопорушення пов'язаного з корупцією або невиконання інших вимог Закону

України «Про запобігання корупції», за поданням органів прокуратури, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України або приписом Національного агентства з питань запобігання корупції рішенням керівника органу, підприємства, установи, організації, де працює особа, яка вчинила таке правопорушення, проводиться **службове розслідування** в порядку.

Особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, якщо інше не передбачено законодавством, може бути **відсторонена від виконання службових повноважень** за рішенням керівника органу (установи, підприємства, організації), в якому вона працює, до закінчення розгляду справи судом.

У разі закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення відстороненій від виконання службових повноважень особі **відшкодовується середній заробіток за час вимушеного прогулу**, пов'язаного з таким відстороненням.

Стаття 172-4 КУпАП. Порухення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

1. Порухення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом.

2. Порухення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від такої діяльності.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятисот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

I. В чому полягає різниця між «суміщенням» та «сумісництвом»?

Відповідно до Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій від 28.06.1993 № 43 **сумісництвом вважається** виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи

час на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом³.

Для роботи за сумісництвом згоди власника або уповноваженого ним органу за місцем основної роботи не потрібно.

Перелік робіт, які не є сумісництвом: ⁴

1. Літературна робота, в тому числі робота по редагуванню, перекладу та рецензуванню окремих творів, яка оплачується з фонду авторського гонорару.

2. Технічна, медична, бухгалтерська та інша експертиза з разовою оплатою праці.

3. Педагогічна робота з погодинною оплатою праці в обсязі не більш як 240 годин на рік.

4. Виконання обов'язків медичних консультантів установ охорони здоров'я в обсязі не більш як 12 годин на місяць з разовою оплатою праці.

5. Керівництво аспірантами в науково-дослідних установах і вищих навчальних закладах науковців та висококваліфікованих спеціалістів, які не перебувають у штаті цих установ та учбових закладів, з оплатою їх праці в розрахунку 50 годин на рік за керівництво кожним аспірантом; завідування кафедрою висококваліфікованими спеціалістами, у тому числі тими, що займають керівні посади в навчальних закладах і науково-дослідних установах з оплатою в розрахунку 100 годин за навчальний рік.

6. Проведення консультацій науковими працівниками науково-дослідних інститутів, викладачами вищих навчальних закладів та інститутів удосконалення лікарів, головними спеціалістами органів охорони здоров'я в лікувально-профілактичних установах в обсязі до 240 годин на рік з погодинною оплатою праці.

7. Робота за договорами провідних наукових, науково-педагогічних і практичних працівників по короткостроковому навчанню кадрів на підприємствах і в організаціях.

8. Робота без зайняття штатної посади на тому самому підприємстві, в установі, організації, виконання учителями середніх загальноосвітніх та викладачами професійних навчально-освітніх, а також вищих навчальних закладів обов'язків по завідуванню кабінетами, лабораторіями і відділеннями,

---

³ Про затвердження Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій [Електронний ресурс]: Наказ Мінпраці України, Мін'юст України, Мінфін України; Наказ, Положення, Перелік від 28.06.1993 р., № 43. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>

⁴ Про затвердження Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій [Електронний ресурс]: Наказ Мінпраці України, Мін'юст України, Мінфін України; Наказ, Положення, Перелік від 28.06.1993 р., № 43. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>

педагогічна робота керівних та інших працівників учбових закладів, керівництво предметними та цикловими комісіями, керівництво виробничим навчанням та практикою учнів і студентів, чергування медичних працівників понад місячну норму робочого часу і т. ін.

Робота учителів і викладачів середніх загальноосвітніх, професійних та інших навчально-виховних закладів, а також вищих навчальних закладів, прирівнених до них по оплаті праці працівників, концертмейстерів і акомпаніаторів навчальних закладів по підготовці працівників мистецтв та музичних відділень (факультетів) інших вищих навчальних закладів, у тому самому навчальному закладі понад установлену норму учбового навантаження, педагогічна робота та керівництво гуртками в тому самому навчальному закладі, дошкільному виховному, позашкільному навчально-виховному закладі.

9. Переписування нот, яке виконується за завданнями підприємств.

10. Організація та проведення екскурсій на умовах погодинної або відрядної оплати праці, а також супроводження туристських груп у системі туристично-екскурсійних установ профспілок.

11. Інша робота, яка виконується в тому разі, коли на основній роботі працівник працює неповний робочий день і відповідно до цього отримує неповний оклад (ставку), якщо оплата його праці по основній та іншій роботі не перевищує повного окладу (ставки) за основним місцем роботи.

Слід пам'ятати, що:

- а) Виконання робіт, зазначених у пунктах 1, 9, 10, у робочий час не допускається.
- б) Виконання робіт, зазначених у пункті 8, здійснюється залежно від характеру робіт як в основний робочий час, так і за його межами.
- в) Виконання робіт, зазначених у пунктах 2-7, допускається в робочий час з дозволу керівника державного підприємства, установи, організації без утримання заробітної плати.

На практиці також використовуються поняття «зовнішнє сумісництво» та «внутрішнє сумісництво».

Якщо працівник працює на двох підприємствах, одне з яких є основним місцем роботи, а інше - місцем роботи за сумісництвом, то ця робота вважається зовнішнім сумісництвом.

Якщо працівник працює на тому самому підприємстві як основний працівник і у вільний від основної роботи час здійснює роботу за сумісництвом, то ця робота вважається внутрішнім сумісництвом.

Керівники державних підприємств, установ, організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів державних підприємств, установ, організацій (цехів, відділів, лабораторій тощо) та їхні заступники не мають права працювати за сумісництвом (за винятком наукової, викладацької, медичної і творчої діяльності).

Суміщення професій (посад)⁵ – це виконання працівниками на тому ж підприємстві, в установі, організації поряд з своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою).

Суміщення професій (посад), тобто виконання працівником поряд зі своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою), і виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника без звільнення від своєї основної роботи допускаються на одному і тому ж підприємстві, в установі, організації за згодою працівника протягом встановленої законодавством тривалості робочого дня (робочої зміни), якщо це економічно доцільно і не веде до погіршення якості продукції, виконуваних робіт, обслуговування населення⁶.

Суміщення професій (посад) дозволяється, як правило, в межах тієї категорії персоналу, до якої відноситься даний працівник (робітники, інженерно-технічні працівники, службовці та інші).

Слід пам'ятати, що:

а) сумісництво завжди передбачає укладення окремого трудового договору, водночас суміщення – це завжди виконання додаткової роботи в межах одного й того самого трудового договору.

б) працівник не може одночасно виконувати роботу за основним місцем роботи та за сумісництвом, оскільки на умовах сумісництва працівники можуть працювати на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина у вільний від основної роботи час.

в) тривалість роботи за сумісництвом не може перевищувати чотирьох годин на день і повного робочого дня у вихідний день. Загальна тривалість роботи за сумісництвом протягом місяця не повинна перевищувати половини місячної норми робочого часу.

⁵ Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/322-08>

⁶ Про порядок та умови суміщення професій (посад) [Електронний ресурс]: Постанова ради міністрів УРСР від 04.12.1981 р., № 1145. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1145400-81>

II. Що таке підприємницька діяльність? які існують види підприємств та організацій, що мають на меті одержання прибутку?

Підприємництво⁷ – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Підприємство – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності.

Для кваліфікації діяння за частиною 2 статті 172-4 КУпАП важливим є встановлення того, що:

- 1) суб'єкт входить до складу саме органу управління або наглядової ради підприємства чи організації;
- 2) це підприємство чи організація створено з метою одержання прибутку (тобто здійснює підприємницьку діяльність);
- 3) суб'єкт не здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі, та не представляє інтереси держави в раді товариства (спостережній раді) або ревізійній комісії господарського товариства.

Участь у складі правління чи інших виконавчих органів підприємств і організацій, які не здійснюють підприємницьку діяльність, не дає підстав для визнання особи, уповноваженої на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, такою, винною у вчиненні даного правопорушення.

Підприємства можуть створюватись як для здійснення підприємництва, так і для некомерційної господарської діяльності.

Товариства, які здійснюють підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками (підприємницькі товариства), можуть бути створені лише як **господарські товариства** (повне

⁷ Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р., № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>

товариство, командитне товариство, товариство з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерне товариство) або виробничі кооперативи.⁸

III. Що таке викладацька, наукова, творча діяльність, медична та суддівська практика, інструкторська практика із спорту?

Наукова діяльність⁹ – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження;

Прикладні наукові дослідження – теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання і використання нових знань для практичних цілей. Результатом прикладних наукових досліджень є нові знання, призначені для створення нових або вдосконалення існуючих матеріалів, продуктів, пристроїв, методів, систем, технологій, конкретні пропозиції щодо виконання актуальних науково-технічних та суспільних завдань;

Фундаментальні наукові дослідження – теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання нових знань про закономірності організації та розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язків. Результатом фундаментальних наукових досліджень є гіпотези, теорії, нові методи пізнання, відкриття законів природи, невідомих раніше явищ і властивостей матерії, виявлення закономірностей розвитку суспільства тощо, які не орієнтовані на безпосереднє практичне використання у сфері економіки.

Поняття викладацької діяльності чинне законодавство України не містить, натомість можна визначити її засновуючись на нормах законів в сфері освіти та судовій практиці щодо справ про порушення антикорупційного законодавства

Наукова і викладацька діяльність¹⁰ є видами інтелектуальної і творчої діяльності, і спрямовані на одержання, поширення, використання нових знань, фахових навичок, їх практичне застосування.

⁸ Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р., № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15/paran296#n296>

⁹ Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 26.11.2015 р., № 848-VIII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

¹⁰ Щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень законів України «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» (справа про корупційні правопорушення та введення

Викладацька діяльність¹¹ – це процес надання знань, формування вмінь і навичок з різних напрямів освіти, розвитку інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей відповідно до задатків та запитів особи учнів, студентів, стажерів, аспірантів, ад'юнктів, докторантів тощо; діяльність з отримання ними професії, підвищення їх виробничої кваліфікації, забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, спеціальної практичної підготовки і перепідготовки.

Отже маємо підсумувати, що **викладацька діяльність є професійною діяльністю осіб, що перебувають на посадах педагогічних та науково-педагогічних працівників**, яка здійснюється в процесі навчання.

Перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 963.¹²

Творча діяльність¹³ – індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність.

Творами у галузі науки, літератури і мистецтва, є:¹⁴

- літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо);
- виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- комп'ютерні програми, бази даних;
- музичні твори з текстом і без тексту;
- драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;
- аудіовізуальні твори;
- твори образотворчого мистецтва;
- твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;

в дію антикорупційних законів) [Електронний ресурс]: Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України від 06.10.2010 р., № 21-рп. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v021p710-10>

¹¹ Постанова Першого заступника Голови Верховного Суду України від 21 березня 2008 року у справі про порушення спеціальних обмежень [Електронний ресурс] // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 2(102). – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/D2B34DD5722136DAC22575840038020B?OpenDocument>

¹² Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р., № 963. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF>

¹³ Про професійних творчих працівників та творчі спілки [Електронний ресурс]: Закон України від 07.10.1997 р., № 554/97-ВР. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/554/97-%D0%B2%D1%80>

¹⁴ Про авторське право і суміжні права [Електронний ресурс]: Закон України від 23.12.1993 р., № 3792-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

- фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії;
- сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу тощо.

Медична практика¹⁵ – це вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами - підприємцями, які відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, з метою надання видів медичної допомоги, визначених законом, та медичного обслуговування.

У чинному законодавстві України відсутні визначення поняття «інструкторська та суддівська практика зі спорту», натомість зміст таких видів діяльності можна виокремити із інших нормативно правових актів

Згідно з положенням «Про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю» **спортивно-тренувальна діяльність**¹⁶ є невід'ємною складовою частиною роботи навчального спортивного закладу.

Основними формами спортивно-тренувальної діяльності у навчальному спортивному закладі є: групові та індивідуальні навчально-тренувальні, теоретичні заняття, самостійна робота за індивідуальними планами, медико-відновні заходи, участь у змаганнях, централізовані навчально-тренувальні збори, робота в спортивно-оздоровчих таборах, інструкторська та суддівська практика.

Спортивне суддівство¹⁷, відповідно до закону України «Про фізичну культуру та спорт» здійснюється спортивними суддями - фізичними особами, які пройшли спеціальну підготовку і отримали відповідну кваліфікаційну категорію та уповноважені забезпечувати дотримання правил спортивних змагань, положень (регламентів) про змагання, а також забезпечувати достовірність зафіксованих результатів.

Інструкторська практика зі спорту здійснюється, зокрема, у спортивних школах різних категорій. У спортивних школах вищої категорії передбачається не менше трьох посад інструкторів-методистів, першої категорії – двох, другої

¹⁵ Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2011 р., № 49. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0171-11>

¹⁶ Про затвердження Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.1999 р., № 2061. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2061-99-%D0%BF>

¹⁷ Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс]: Закон України від 24.12.1993 р., № 3808-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page2>

категорії – однієї. У новоутвореній спортивній школі, якій протягом перших трьох років не надана категорія, може передбачатися одна посада інструктора-методиста.

Інструктор-методист спортивної школи¹⁸:

– здійснює методичне забезпечення та координацію роботи тренерів-викладачів спортивної школи з відбору учнів, організацію навчально-тренувальної роботи, контроль за комплектуванням спортивних груп, змістом та результатами навчально-тренувальної роботи, організовує роботу з підвищення кваліфікації тренерів-викладачів, проведення відкритих навчально-тренувальних занять;

– веде статистичний облік та аналіз результатів роботи спортивної школи, відділення, груп, накопичує передовий досвід тренерів-викладачів, бере участь у підготовці статистичного звіту про роботу спортивної школи, а також відповідає за ведення документації з питань проведення методичної роботи;

– здійснює контроль за проведенням навчально-тренувальних занять, виконанням навчальних програм з видів спорту, навчальних планів та відповідає за складення і додержання розкладу занять.

IV. Хто є суб'єктом адміністративного правопорушення передбаченого статтею 172-4 КУпАП?

Суб'єктами вчинення цього правопорушення є:

а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор України, Голова Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

г) військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених

---

¹⁸ Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р., № 993. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF>

відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

д) судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

е) особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

ж) посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

з) члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

и) члени Центральної виборчої комісії;

к) поліцейські;

Зазначені обмеження не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), членів Вищої ради юстиції (крім тих, які працюють у Вищій раді юстиції на постійній основі), народних засідателів і присяжних.

V. Хто має право складати протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-4 КУпАП?

Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-4 мають право уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор.

Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення

надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

VI. Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-4 КУпАП? В який строк має бути розглянута справа?

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-4 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-4, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-4 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-4, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у від'їзді чи на лікуванні, у відпустці тощо).

VII. Які строки передбачені законодавством щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-4 КУпАП?

Адміністративні стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 172-4 може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

VIII. Приклади суддівської практики за статтею 172-4 КУпАП

СПРАВА 1¹⁹

02 березня 2016 року ... районний суд розглянувши матеріали, які надійшли з військової прокуратури Житомирського гарнізону Центрального регіону України про притягнення до адміністративної відповідальності військовослужбовця за ст. 172-4 ч.1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, -

ВСТАНОВИВ:

Військовослужбовець ОСОБА_3 відповідно до вимог ст.ст. 11, 16 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24 березня 1999 року, ст. 1, 2 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу», ст.ст. 1, 2 Закону України «Про державну службу» є державним службовцем, який займається професійною діяльністю щодо практичного виконання завдань та функцій держави.

Незважаючи на викладене, ОСОБА_3 вчинив порушення встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю, а саме: надавав послуги з охорони, за що отримував грошові кошти за наступних обставин.

01 грудня 2015 року солдат ОСОБА_3 уклав з товариством з обмеженою відповідальністю ... в особі директора ... договір про надання послуг.

Відповідно до вказаного договору, солдат ОСОБА_3 взяв на себе зобов'язання виконати такі роботи: спостереження касових зон з приводу оплати товару покупцями (відвідувачами), спостереження за проведенням товару через касовий апарат, інспектування торгових залів, дотримання правильної прийомки товару на рампі працівниками магазину, інспектування території прилеглої до об'єкту (парковки, стоянки, для візочків, рампи) та інше, на об'єкті супермаркету.

Також, вказаним договором передбачено, що за надання послуг солдату ОСОБА_3, передбачувалася йому виплата винагороди у розмірі 2000 грн., яка виплачується не пізніше 10 днів після виконання даного договору, а саме - виплата повинна здійснюватися наручно по касовому видатковому ордеру, тобто з дня підписання сторонами зазначеного договору акту прийому-передачі виконаних робіт.

Враховуючи вищевикладене, суд вважає, що оскільки ОСОБА_3 є суб'єктом корупційного правопорушення, передбаченого ст.172-4 ч.1 КУпАП, являючись

---

¹⁹ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56290568>

держслужбовцем та військовою посадовою особою, уповноваженою на виконання функцій держави та займався іншою оплачуваною діяльністю, а саме: надавав послуги з охорони на умовах сумісництва, за що отримав грошові кошти, тому в його діях є склад адміністративного правопорушення, передбаченого ч.1 ст.172-4 КУпАП.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 15, 40-1, 172-4 ч.1, 284, 285 КУпАП, ст. 4, 9 Закону України «Про судовий збір» суд, -

ПОСТАНОВИВ:

Визнати ОСОБУ_3 винуватим у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 172-4 КУпАП та накласти адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі триста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 5100 (п'ять тисяч сто) гривень в дохід держави.

Суму винагороди від роботи за сумісництвом, отриману ОСОБА_3 у розмірі 365 (триста шістдесят п'ять) гривень, конфіскувати у дохід держави.

Стягнути з ОСОБА_3 судовий збір в сумі 275 (двісті сімдесят п'ять) гривень 60 (шістдесят) копійок.

СПРАВА 2 ²⁰

04 березня 2016 року ... районний суд розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду матеріали, які надійшли від Управління СБУ України в Одеській області про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_2, за порушення вимог п.1 ст.36 Закону України «Про запобігання корупції», відповідальність за яке передбачена ч.1 ст.172-4 КУпАП, -

ВСТАНОВИВ:

ОСОБА_2, перебуваючи на посаді селищного голови, відповідно до п.1 п. «в» ч.3 ст.3 Закону України «Про запобігання корупції» є суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення.

Пунктом 1 ст. 36 Закону України «Про запобігання корупції» встановлено, що особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані протягом 30 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом. У такому випадку особам, зазначеним у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється передавати в управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів своєї сім'ї.

---

²⁰ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56273095>

Перевіркою встановлено, що ОСОБА_3 перебуваючи на посаді селищного голови з 06.11.2015 року, будучи посадовою особою місцевого самоврядування 9 рангу, до 09.12.2015 року був засновником товариства з обмеженою відповідальністю ТОВ 1, та станом на 10.02.2016 року, залишається засновником товариства з обмеженою відповідальністю ТОВ 2, які здійснювали та продовжують здійснювати підприємницьку діяльність.

Таким чином, селищний голова ОСОБА_2 порушив обмеження, встановлені п.1 ст. 36 Закону України «Про запобігання корупції», вчинивши тим самим адміністративне корупційне правопорушення відповідальність за яке передбачена ч. 1 ст. 172-4 КУпАП.

Відповідно до положень статутів ТОВ 1 та ТОВ 2 метою їх діяльності є в т.ч. виробничо-комерційна діяльність направлена на отримання прибутку та реалізацію на її основі інтересів засновників підприємства.

На підставі наведеного суд приходиться до висновку, що ОСОБА_2 вчинив корупційне правопорушення, відповідальність за яке передбачена ч.1 ст.172-4 КУпАП.

Керуючись ст.ст.283-284 КУпАП, суд, -

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_2, визнати винним у вчиненні корупційного адміністративного правопорушення, передбаченого ст.172-4 ч.1 КУпАП та накласти на нього адміністративне стягнення у виді штрафу у розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 5100 грн.

Стягнути з ОСОБА_2 на користь Держави судовий збір у розмірі 275,60 грн.

Стаття 172-5. Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків

1. Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків -

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого подарунка.

2. Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, -

тягне за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого дарунка (пожертви) та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

I. Що таке подарунок?

Подарунок – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають (одержують) безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Ринкова ціна – це домінуюча на ринку у відповідному часовому відрізку ціна на товар (послуги, роботи). Вона встановлюється безпосередньо на вільному конкурентному ринку під впливом співвідношення попиту і пропозиції, а не нав'язується директивними документами органів державної влади

У ринковій економіці функціонують кілька видів ринкових цін. Головними з них є оптові й роздрібні ціни, що можуть набувати різної форми залежно від умов їх застосування в процесі купівлі-продажу.

Оптові – це такі ціни, за якими підприємства реалізують свою продукцію великими партіями всім категоріям споживачів, крім населення. Роздрібні – це ціни, за якими населення купує товари в роздрібній торгівлі для задоволення власних потреб.

II. Чи можуть застосовуватися положення Цивільного кодексу України до відносин, які регулюються антикорупційним законодавством?

Положення Цивільного кодексу України, зокрема в частині дарування і пожертви, не можуть застосовуватися до відносин, які регулюються Законом України «Про запобігання корупції».

Відповідно до статті 717 Цивільного кодексу України²¹ за договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність.

Важливим є те, що згідно частині 2 статті 717 цього кодексу договір, який встановлює обов'язок обдаровуваного вчинити на користь дарувальника будь-яку дію майнового або немайнового характеру, не є договором дарування.

Згідно положень антикорупційного законодавства подарунок здійснюється саме з метою вчинення діянь, ухвалення рішень, вирішення проблемних питань в інтересах дарувальника, а отже ці відносини не відносяться до цивільно-правових

Теж саме стосується й здійснення пожертв. Адже, по-перше, до договору про пожертву застосовуються положення про договір дарування; по-друге, жертвувач має право здійснювати контроль за використанням пожертви відповідно до мети, встановленої договором про пожертву, чого він позбавлений в разі надання пожертви в розумінні антикорупційного законодавства, а по-третє, вигоду від пожертви отримують саме сторонні особи, а не жертвувач, що звісно протирічить корупційній пожертві, - вона здійснюється саме з метою вчинення дій на користь жертвувача.

III. Хто є суб'єктом адміністративного правопорушення передбаченого статтею 172-5 КУпАП?

Суб'єктами вчинення цього правопорушення є:

---

²¹ Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р., № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>

1) *особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:*

- Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор України, Голова Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

- народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

- державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

- військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

- судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

- особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

- посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

- члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

- члени Центральної виборчої комісії;

- поліцейські;

- посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

2) особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

- посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1;
- особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом).²²

IV. Які обмеження щодо одержання подарунків встановлені законодавством України?

Забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Особи, зазначені у пункті III, можуть приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених вище, якщо вартість таких подарунків не перевищує одну мінімальну заробітну плату (**01-04.2016 - 1378 грн.; 05-11.2016 - 1450 грн.; 11-12.2016 -1550 грн**), встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки (**2756 грн. у 2016 році**).

Передбачені обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

- даруються близькими особами;
- одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

²² Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

Наявність таких винятків у законодавстві пояснюється тим, що обмеження для осіб під час проходження держаної служби або служби в органах місцевого самоврядування повинні бути пропорційними. Факт перебування на службі не повинен ставати причиною для перешкод в отриманні подарунків від своїх родичів (наприклад, під час привітання з днем народження, одруження, народження дитини тощо) або участі в розіграші призів і т.ін.

Близькими особами визнаються:

- особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктами, зазначеним у пункті III (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких із суб'єктом не мають характеру сімейних);
- особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі;
- незалежно від зазначених умов - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта.

Отримання чиновником знижки на товари і послуги, виграшу, призу, премії або бонусу може виступати одним із способів приховування корупційних практик (наприклад, виграш службовцем автомобіля чи квартири за наслідками фіктивного розіграшу).

Для уникнення подібних ситуацій законодавець передбачив, що такі акційні пропозиції повинні бути загальнодоступними, тобто:

- умови проведення акцій мають бути оголошені через засоби масової інформації чи іншим способом, який забезпечить повноцінне інформування громадськості;
- учасником акції може бути будь-яка особа.²³

Подарунки, одержані особами, зазначеними у пункті III, як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації.

---

²³ Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування. Практичний посібник / [Банчук Олександр]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – с. 24-25

V. Які кваліфікують дії посадових осіб, що вчинені внаслідок подарунка?

Рішення, прийняте особою, зазначеною у пункті III, на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів, і на ці рішення розповсюджуються положення статті 67 Закону України «Про запобігання корупції».

Тобто в цьому випадку нормативно-правові акти, рішення, підлягають скасуванню органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень, або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку за заявою заінтересованої фізичної особи, об'єднання громадян, юридичної особи, прокурора, органу державної влади, зокрема Національного агентства з питань запобігання корупції, органу місцевого самоврядування, а, правочин, може бути визнаним недійсним.

VI. Як поводити себе при одержанні подарунка, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства?

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (прокуратуру, Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро тощо).²⁴

---

²⁴ Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала **подарунок, який не відповідає законним умовам його отримання** вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, **письмово повідомити про цей факт** свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації тощо.

Про виявлення майна, що може бути подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або керівником відповідного органу, підприємства, установи, організації.

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в органі до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

У випадку наявності в особи, сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до територіального органу Національного агентства з питань запобігання корупції, який надає відповідне роз'яснення.

VII. Чим дарунок відрізняється від неправомірної вигоди?

Різниця між цими діями полягає в такому:

1) дарунок завжди має матеріальне вираження, а неправомірна вигода може мати нематеріальний зміст;

2) злочин, визначений у статті 368 Кримінального кодексу України, є закінченим за наявності двох обов'язкових умов – реалізація службових повноважень в інтересах інших осіб і отримання вигоди за це. Для адміністративного порушення, передбаченого статтею 172-5 КУпАП, достатнім є факт одержання подарунка (пожертви), а виконання/невиконання дій в інтересах дарувальника не має значення;

Одержання неправомірної вигоди завжди пов'язане з необхідністю використання особою свого службового становища. А одержання подарунка не завжди пов'язане з виконанням повноважень. Наприклад, адміністративним

правопорушенням є отримання подарунка від підлеглих службовців, незалежно від мети цих дій;²⁵

3) статтею 172-5 КУпАП встановлено граничну вартість подарунків – вона не повинна перевищувати одну мінімальну заробітну плату (**01-04.2016 - 1378 грн.; 05-11.2016 - 1450 грн.; 11-12.2016 - 1550 грн**), встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки (2756 грн. у 2016 році).

4) Натомість для неправомірної вигоди такої вартості не встановлено, тому перевищення зазначеної вище суми може бути кваліфіковано за статтею 368 Кримінального кодексу України за наявності доведеного факту вчинення чи невчинення службовою особою в інтересах того, хто дарує, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища

VIII. Хто має право складати протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-5 КУпАП?

Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-5 мають право уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор.

Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

---

²⁵ Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування. Практичний посібник / [Банчук Олександр]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – с. 25-26

ІХ. Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-5 КУпАП? В який строк має бути розглянута справа?

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-5 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-5, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-5 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-5, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

Х. Які строки передбачені законодавством щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-5 КУпАП?

Адміністративні стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 172-5 може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

XI. Приклади суддівської практики за статтею 172-5 КУпАП

СПРАВА 1²⁶

Суддя ... районного суду Чернівецької області, з участю прокурора розглянувши матеріали справи, які надійшли від прокуратури щодо ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, мешканця ІНФОРМАЦІЯ_2, уродженця ІНФОРМАЦІЯ_3, непрацюючого, за ч. 1 ст. 172-5 КУпАП, -

ВСТАНОВИВ:

ОСОБА_1, працюючи на посаді старшого інспектора дозвільної системи ..., будучи попередженим про неприпустимість вчинення протиправних дій, та згідно Закону України «Про запобігання корупції» є суб'єктом, на якого поширюється його дія, вступив в недозволені позаслужбові стосунки з громадянами ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5.

Так, ОСОБА_1, виконуючи роботу щодо видачі довідок про проходження курсу вивчення матеріальної частини вогнепальної зброї, правил поводження з нею та застосування, а також виконання практичної стрільби із складанням заліку, незаконно отримав впродовж вересня - жовтня 2015 року від ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5 в якості подарунку грошові кошти на загальну суму 1000 (одна тисяча) гривень. В подальшому їх використав на власні потреби, чим порушив ст. 23 Закону України «Про запобігання корупції» та ч. 1 ст. 172-5 КУпАП.

Прокурор в судовому засіданні підтримав протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення.

Свою вину у вчиненому правопорушенні ОСОБА_1 визнав повністю і щиро розкався, підтвердивши обставини викладенні у протоколі.

Згідно ст. 23 Закону України «Про запобігання корупції» (надалі - Закону) особам, зазначеним у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб, у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави.

Заслухавши учасників процесу, дослідивши матеріали справи вбачається, що ОСОБА_1 вчинив правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 172-5 КУпАП, що підтверджується протоколом № 2 від 26 лютого 2016 року.

---

²⁶ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56179569>

Обставинами, що пом'якшують відповідальність є щире каяття правопорушника.

Враховуючи наведене та те, що ОСОБА_1 раніше до адміністративної відповідальності не притягався, та вчинене ним правопорушення не потягло за собою будь яких тяжких наслідків, суд вважає, що адміністративне стягнення у виді штрафу, за своїм видом і розміром є справедливим, необхідним і достатнім для його виховання в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобіганню вчиненню нових правопорушень як ним самим, так і іншими особами.

Керуючись ст.ст. 280, 283-285 КУпАП, суддя, -

ПОСТАНОВИВ:

Визнати винним ОСОБА_1 у вчиненні адміністративного правопорушення пов'язаного з корупцією, передбаченого ч. 1 ст. 172-5 КУпАП, і накладити стягнення у вигляді ста неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що становить 1700 (одна тисяча сімсот) гривень у дохід держави, з конфіскацією подарунка, а саме 1000 гривень, що знаходяться у ОСОБА_1.

Стягнути з ОСОБА_1 на користь держави судовий збір в розмірі 275 гривень 60 коп.

Постанова може бути оскаржена протягом десяти днів з дня її винесення до апеляційного суду.

СПРАВА 1²⁷

Суддя ... районного суду розглянувши справу про адміністративне правопорушення відносно ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, громадянина України, який проживає за адресою: ІНФОРМАЦІЯ_2, про вчинення ним адміністративного правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 172-5 КУпАП, -

ВСТАНОВИВ:

Так, на початку лютого 2016 року ОСОБА_1 під час розмови зі своїм знайомим ОСОБА_3 дізнався, що останньому необхідно швидко та безперешкодно перетнути адміністративний кордон між материковою Україною та тимчасово окупованою територією АР Крим через КПВВ «Чонгар». В ході розмови ОСОБА_1 пообіцяв ОСОБА_3, що за винагороду (подарунок) у вигляді пляшки елітного спиртного напою сприяє останньому у перетині адміністративного кордону. При цьому ОСОБА_1 зазначив, що перетин

---

²⁷ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56153606>

адміністративного кордону з АР Крим пов'язаний із оформленням великої кількості документів та ускладнений автомобільними та іншими чергами.

В подальшому 16 лютого 2016 року ОСОБА_3 разом з ОСОБА_4, на автомобілі НОМЕР_1», за попередньою домовленістю з ОСОБА_1 прибув до ... з метою подальшої гарантії безперешкодного та швидкого перетину адміністративного кордону з тимчасово окупованою територією АР Крим, передав ОСОБА_1 подарунок, а саме, скляну пляшку алкогольного напою під назвою «Jameson Irish Whiskey, 40% alc/vol 1000ml» (вартістю 600 грн. 00 коп.). В свою чергу, ОСОБА_1 отримав вказаний дарунок, помістив його на сидіння поблизу себе, а також обіцяв сприяти у безпідставному та швидкому пропуску ОСОБА_3 через адміністративний кордон з АР Крим.

Таким чином, ОСОБА_1, проходячи військову службу на посаді інспектора прикордонної служби, будучи військової посадовою особою Державної прикордонної служби України (інших військових формувань), являючись відповідно до підпункту «г» п.1 ч.1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» та примітки до ст. 172-5 КУпАП суб'єктом відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, діючи умисно, з корисливих мотивів, у своїх особистих матеріальних інтересах, 16 лютого 2016 року просив та одержав подарунок від громадянина ОСОБА_3, чим порушив передбачені ч.1 ст. 23 Закону України «про запобігання корупції», обмеження щодо одержання подарунків з метою запобігання одержанню подарунка, передбачених ч.1 ст. 24 цього ж Закону, тобто вчинив адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ч.1 ст. 172-5 КУпАП, - порушення встановлених законом обмеження щодо одержання подарунків.

При складанні протоколу та в судовому засіданні ОСОБА_1 свою вину визнав повністю, а також підтвердив обставини, викладені в протоколі.

Враховуючи вищевикладене, суддя приходить до висновку, що вина ОСОБА_1 у вчиненні адміністративного правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 172-5 КУпАП доведена в повному обсязі.

При призначенні покарання суддя враховує характер вчиненого правопорушення, особу правопорушника, відсутність обставин, що пом'якшують та обтяжують відповідальність правопорушника, та вважає за можливе призначити покарання у виді штрафу.

Керуючись ст. ст. 40-1, 283 284 КпАП України, суддя, -

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_1 визнати винним у вчиненні адміністративного правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 172-5 КУпАП.

Застосувати до ОСОБА_1 адміністративне стягнення у виді штрафу в сумі 1700 (одна тисяча сімсот) грн. 00 коп.

Стягнути з ОСОБА_1 судовий збір у розмірі 275 (двісті сімдесят п'ять) грн. 60 коп. на користь держави.

Подарунок - скляну пляшку алкогольного напою під назвою «Jameson Irish Whiskey, 40% alc/vol 1000ml» (вартістю 600 грн. 00 коп.), після набрання постанови законної сили знищити.

Постанова може бути оскаржена або опротестована прокурором до апеляційного суду на протязі десяти днів.

Стаття 172-6. Порухення вимог фінансового контролю

1. Несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані -

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

4. Подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, -

тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

I. В чому полягає сутність фінансового контролю встановленого Законом України «Про запобігання корупції»?

Особи, що зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства із запобігання корупції декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством.

Особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати в установленому частиною першою цієї статті порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.

Особа, яка претендує на зайняття посади, зазначеної у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», до призначення або обрання на відповідну посаду подає в установленому порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.²⁸

Упродовж семи днів після подання декларації суб'єкт декларування має право подати виправлену декларацію.

У разі притягнення суб'єкта декларування до відповідальності за неподання, несвоєчасне подання декларації або в разі виявлення у ній недостовірних відомостей суб'єкт декларування зобов'язаний подати відповідну декларацію з достовірними відомостями.

До початку роботи системи подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суб'єкти декларування подають декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру в порядку, встановленому **Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»**. Зазначені декларації підлягають оприлюдненню в порядку, встановленому Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції».

II. Який порядок фінансового контролю встановлений законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»?

Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції» встановлені наступні заходи фінансового контролю:

- подання за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік
- оприлюднення відомостей зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік
- письмове повідомлення органу доходів і зборів за місцем проживання у разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка за кордоном.

---

²⁸ Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік подається суб'єктами декларування **щорічно до 1 квітня поточного року за місцем роботи (служби).**

Поважними причинами пропущення строків подачі декларації визнаються:

- перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною;
- тимчасова непрацездатність;
- перебування за межами України;
- перебування під вартою.

В цьому випадку суб'єкти декларування подають таку декларацію за звітний рік до 31 грудня.

Якщо особа, що повинна була подати декларацію звільнилася бо іншим чином припинила діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування,, то вона зобов'язана протягом одного року подавати за своїм останнім місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік.

Відомості, зазначені у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік осіб визначених у статті 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» **підлягають оприлюдненню протягом 30 днів** з дня їх подання на офіційному веб-сайті відповідного державного органу чи органу місцевого самоврядування на строк не менше одного року.

Оприлюдненню підлягають усі відомості, зазначені в декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, крім відомостей, що віднесені цим Законом до інформації з обмеженим доступом.

Зокрема, не підлягають оприлюдненню та є інформацією з обмеженим доступом:

- відомості щодо реєстраційного номера облікової картки платника податків;
- серія та номер паспорта громадянина України;
- місце проживання та реєстрації декларанта;
- місцезнаходження об'єктів, які наводяться в декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

У разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента така особа зобов'язана **в десятиденний строк письмово повідомити** про це орган доходів і зборів за місцем проживання із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента.

III. Яким чином здійснюється перевірка декларацій?

З метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, уповноваженими суб'єктами проводяться:

- 1) перевірка фактів своєчасності подання декларацій;
- 2) перевірка декларацій на наявність конфлікту інтересів;

У разі встановлення за результатами перевірок ознак правопорушення уповноважений підрозділ письмово повідомляє керівнику відповідного державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, його апарату, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права та спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

У разі встановлення за результатами перевірки недостовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, контролюючий орган письмово повідомляє про це спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, а також керівнику органу, в якому працює відповідний суб'єкт декларування.

В такому випадку декларація з достовірними відомостями підлягає оприлюдненню на заміну раніше оприлюдненої декларації.

Перевірка факту **своєчасності** подання декларації здійснюється **протягом п'ятнадцяти робочих днів** з дня, у який така декларація повинна бути подана.

Перевірка декларації на **наявність конфлікту інтересів** суб'єкта декларування здійснюється **протягом тридцяти днів** з дня подання декларації і полягає у порівнянні службових обов'язків суб'єкта декларування з його та членів його сім'ї фінансовими інтересами.

IV. Які особливості кваліфікації адміністративного правопорушення передбаченого статтею 172-6 КУпАП?

З об'єктивної сторони протиправний намір цього адміністративного правопорушення реалізується у формі дії (несвоєчасне подання декларації; несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку) та бездіяльності (неподання декларації; неповідомлення про відкриття валютного рахунку).

Важливе значення для кваліфікації цього правопорушення має час його вчинення. У статті чітко виписані строки подачі декларації (1 квітня поточного року) та неповідомлення про відкриття рахунку (10 днів) за порушення яких встановлюється адміністративна відповідальність.

Подання завідомо недостовірних відомостей означає те, що особа усвідомлює, що інформація, яка вноситься нею до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування є неправдивою та не відповідає реальному стану справ.

Відповідальність за цією статтею за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 250 мінімальних заробітних плат.

Згідно статті 8 Закону України «Про державний бюджет на 2016 рік» **встановлюються такі розміри мінімальної заробітної плати** на 2016 рік у місячному розмірі: з 1 січня - 1378 гривень, з 1 травня - 1450 гривень, з 1 грудня - 1550 гривень.

V. Які відомості можуть не вказуватися у декларації?

1. Цінне рухоме майно, вартість якого не перевищує **100 (сто) мінімальних заробітних плат**, встановлених на 1 січня звітного року, що належить суб'єкту декларування або членам його сім'ї на праві приватної власності, у тому числі спільної власності, або перебуває в її володінні або користуванні незалежно від форми правочину, внаслідок якого набуто таке право.

2. Відомості щодо подарунка у разі, якщо його **вартість не перевищує 5 (п'ять) мінімальних заробітних плат**, встановлених на 1 січня звітного року, а для подарунків у вигляді грошових коштів – якщо розмір таких подарунків,

отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує 5 (п'ять) мінімальних заробітних плат, встановлених на 1 січня звітного року.

3. Не підлягають декларуванню **наявні грошові активи** (у тому числі готівкові кошти, кошти, **розміщені на банківських рахунках**, внески до кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ, кошти, позичені третім особам) та активи у дорогоцінних (банківських) металах, сукупна вартість яких **не перевищує 50 (п'ятдесят) мінімальних заробітних плат**, встановлених на 1 січня звітного року.

4. Якщо особа має **фінансові зобов'язання**, у тому числі **отримані кредити**, позики, зобов'язання за договорами лізингу, розмір сплачених коштів в рахунок основної суми позики (кредиту) та процентів за позикою (кредиту), і їх розмір **не перевищує 50 (п'ятдесят) мінімальних заробітних плат**, встановлених на 1 січня звітного року, - **зазначається лише загальний розмір** такого фінансового зобов'язання.

5. **Видатки та всі правочини, вчинені у звітному періоді**, на підставі яких у суб'єкта декларування виникає або припиняється право власності, володіння чи користування, у тому числі спільної власності, на нерухоме або рухоме майно, нематеріальні та інші активи, а також виникають фінансові зобов'язання - зазначаються у разі, **якщо розмір відповідного видатку перевищує 50 (п'ятдесят) мінімальних заробітних плат**, встановлених на 1 січня звітного року.

VI. Хто є суб'єктом адміністративного правопорушення передбаченого статтею 172-6 КУпАП?

Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а саме:

- особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:
- народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;
- державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;
- військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

- судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

- особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

- посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

- члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

- члени Центральної виборчої комісії;

- поліцейські;

- посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

- посадові особи юридичних осіб публічного права.

Якщо зазначені особи припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, вони подають декларацію за період, не охоплений раніше поданими деклараціями.

Тобто, якщо, наприклад, особа **звільняється 10 жовтня** відповідного року, то вона має **подати декларацію за період з 01 січня по 10 жовтня** цього року.

Особи, які звільняються або іншим чином припиняють діяльність пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, **подають декларацію у день звільнення** (припинення діяльності), а тому їх необхідно завчасно інформувати про наявність згаданого обов'язку.

Особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.

Отже, суб'єкт декларування, який звільнився (припинив діяльність) в поточному році подає за своїм останнім місцем роботи (служби) декларацію за період з **01 січня до дати звільнення (припинення діяльності)** із зазначенням дати її заповнення **та протягом одного року** після звільнення за минулий рік.

VII. Хто має право складати протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-6 КУпАП?

Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-6 мають право уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор.

Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

VIII. Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-6 КУпАП?

В який строк має бути розглянута справа?

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-6 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-6, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-6 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-6, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

ІХ. Які строки передбачені законодавством щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-6 КУпАП?

Адміністративні стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 172-6 може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Х. Приклади суддівської практики за статтею 172-6 КУпАП

СПРАВА 1²⁹

31.03.2016 Суддя районного суду м. Харкова за участю прокурора Харківської місцевої прокуратури №4 ОСОБА_1, розглянувши матеріал у справі про адміністративне правопорушення, що надійшов від Національної поліції України Департаменте захисту економіки УЗЕ в Харківській області про притягнення до адміністративної відповідальності:

ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, громадянки України, раніше за вчинення корупційних діянь не притягувалась, працюючої в Державній установі на посаді завідувач консультативної поліклініки по ст. 172-6 ч. 1 Кодексу України про адміністративні правопорушення,

ВСТАНОВИВ:

---

²⁹ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56962932>

ОСОБА_2 працюючи на посаді завідувач консультативної поліклініки, одержуючи заробітну плату за рахунок бюджету, в порушення вимог фінансового контролю, встановленого ст.12 ЗУ «Про засади запобігання і протидії корупції», до 01.04.2015 року не подала декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік.

Своїми діями ОСОБА_2 вчинила правопорушення передбачене ч. 1 ст. 172-6 КУпАП та п. 2 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», тобто неподання або несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

ОСОБА_2 в судовому засіданні провину у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП визнала у повному обсязі та пояснила, що їй не було відомо про обов'язковість подання декларації, так як пояснювальна робота серед працівників установи проводилась не належним чином.

Прокурор Харківської місцевої прокуратури №4 ОСОБА_1 в судовому засіданні підтримав протокол про адміністративне правопорушення відносно ОСОБА_2 у повному обсязі. Та у зв'язку з повним визнанням вини ОСОБА_2 просив суд застосувати до неї адміністративне стягнення у вигляді штрафу в мінімальному розмірі.

Згідно ст.280 КУпАП суд при розгляді справи про адміністративне правопорушення зобов'язаний з'ясувати чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративної відповідальності, чи є обставини зм'якшуючі або обтяжуючі відповідальність, чи заподіяна матеріальна шкода, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного рішення справи.

Суд, заслухавши пояснення правопорушника, думку прокурора, вивчивши матеріали адміністративного правопорушення, оцінивши зібрані докази у їх сукупності, вважає винну ОСОБА_2 у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП доведеною.

Вина ОСОБА_2 у скоєнні вказаного правопорушення підтверджується матеріалами справи: протоколом про адміністративне правопорушення від 29.01.2016 року, поясненнями ОСОБА_2 витягом з наказу про прийняття ОСОБА_2 на посаду завідувачою консультативної поліклініки з 11.01.2010 року.

Відповідно до ч. 1 ст. 8 Кодексу України про адміністративні правопорушення особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, підлягає відповідальності на підставі закону, що діє на час вчинення правопорушення.

Відповідно до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» який набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, а саме 26.10.2014 року, але вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності, а саме 26.04.2015 року, накладаючи адміністративне стягнення суд

застосовує ч. 1 ст. 172-6 КУпАП до введення в дію редакції даної статті, а саме накладення штрафу на користь держави у розмірі від десяти до двадцяти п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Керуючись ст. ст.33, 40-1, 256, 268, 276, 277, 280, 283, 284, ч. 1 ст. 172-6 КУпАП,

-

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, визнати винною у скоєнні правопорушення, передбаченого ч.1 ст.172-6 КУпАП, та притягнути до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу в дохід держави у розмірі 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що складає 170 (сто сімдесят) гривень.

Стягнути з ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, судовий збір на користь держави в розмірі 275 (двісті сімдесят п'ять) гривень 60 копійки.

Постанова може бути оскаржена до апеляційного суду Харківської області в десятиденний строк з дня її оголошення.

СПРАВА 2³⁰

01 квітня 2016 року суддя районного суду м. Києва, розглянувши матеріали, які надійшли з Київської місцевої прокуратури № 4 м. Києва, про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, за ч. 1 ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення,

ВСТАНОВИВ:

Наказом ДПІ від 13.11.2012 ОСОБА_1 була призначена на посаду головного державного податкового інспектора відділу приймання та обробки податкової звітності управління інформатизації та обліку платників ДПІ. Цього ж дня ОСОБА_1 особисто під власний підпис була ознайомлена із Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції», їй було роз'яснено положення вказаного Закону і попереджена про обмеження, спрямовані на запобігання і протидію корупції.

Наказом ДПІ від 18.07.2014 ОСОБА_1 з 23.07.2014 була звільнена із займаної посади на підставі п. 1 ст. 36 КЗпП України.

ОСОБА_1 відповідно до вимог абзацу другого ч. 1 ст. 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» (ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції») повинна була подати декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік, тобто 2014 рік. Однак, вказану декларацію вона не подала.

---

³⁰ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56950655>

Часом вчинення адміністративного корупційного правопорушення є 02.04.2015 року. Фактичною датою виявлення вчиненого ОСОБА_1 правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, є день виявлення даного правопорушення, тобто 14.03.2016 року.

Таким чином, ОСОБА_1 вчинила адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 172-6 КУпАП.

У судовому засіданні ОСОБА_1 свою вину у вчиненні адміністративного правопорушення визнала повністю, щиро розкаялась та пояснила, що вчинила дане адміністративне правопорушення через власну недбалість (забула).

Заслухавши пояснення ОСОБА_1 та ретельно дослідивши матеріали справи про адміністративне правопорушення, а саме: протокол про адміністративне правопорушення № 8 від 18.03.2016, який складений стосовно ОСОБА_1; лист ГУ ДФС у м. Києві Державної фіскальної служби від 14.03.2016 № 2507/9/26-15-08-18 про направлення до Київської міської прокуратури № 4 м. Києва матеріалів відносно ОСОБА_1; копію витягу з наказу № 381-о від 13.11.2012 про призначення ОСОБА_1 на посаду головного державного податкового інспектора відділу приймання та обробки податкової звітності управління інформатизації та обліку платників; копію попередження про обмеження, спрямовані на запобігання та протидію корупції тощо, з яким ОСОБА_1 ознайомилася 13.11.2012; письмові пояснення ОСОБА_1 від 15.03.2016, приходжу до висновку про те, що вина ОСОБА_1 у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, в повному обсязі підтверджується даними матеріалами справи в їх сукупності.

По справі зібрано достатньо доказів, які не викликають сумнівів у своїй достовірності і допустимості та які підтверджують вчинення ОСОБА_1 адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, є всі підстави для притягнення її до адміністративної відповідальності.

При накладенні адміністративного стягнення на ОСОБА_1, з урахуванням характеру вчиненого правопорушення, особи правопорушника, те що вона не працює, пенсіонерка, не заміжня, ступеню її вини, обставину, що пом'якшує її відповідальність, та відсутності обставин, що обтяжують її відповідальність, вважаю, що стягнення у виді штрафу відповідає вимогам ст.ст. 23, 33 КУпАП і є домірним скоєному.

Керуючись ч. 1 ст. 172-6, ст.ст. 23, 33, 38, 401, 252, 283-285, 294 КУпАП, п. 5 ч. 2 ст. 4 Закону України «Про судовий збір», ст. 22 Закону України «Про виконавче провадження», ст.ст. 4, 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»,

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_1 визнати винуватою у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, та накласти на неї стягнення

у виді штрафу в розмірі 50 (п'ятдесяти) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 850 (вісімсот п'ятдесят) грн 00 коп.

Стягнути із ОСОБА_1 судовий збір за винесення постанови про накладення адміністративного стягнення у розмірі 0,2 розміру мінімальної заробітної плати, що становить 275 (двісті сімдесят п'ять) грн 60 коп.

Постанова може бути оскаржена протягом десяти днів з дня її винесення до Апеляційного суду м. Києва районний суд м. Києва.

Постанова може бути пред`явлена до виконання протягом трьох місяців з наступного дня після набрання нею законної сили.

Стаття 172-7. Порухення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

1. Неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів -

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів -

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

I. Що таке конфлікт інтересів?

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.³¹

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

---

³¹ Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

II. Що потрібно робити особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування щоб запобігти та врегулювати конфлікт інтересів?

Ці особи не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

Вони також зобов'язані повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство з питань запобігання корупції чи інший визначений законом орган.

Безпосередній керівник особи або керівник органу **протягом двох робочих днів після отримання повідомлення** про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу

У разі існування в особи сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона зобов'язана звернутися за роз'ясненнями до територіального органу Національного агентства.

Національне агентство у випадку одержання від особи повідомлення про наявність (сумніви в наявності) у неї реального, потенційного конфлікту інтересів упродовж семи робочих днів роз'яснює такій особі порядок її дій щодо врегулювання конфлікту інтересів.

Якщо особа отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона **звільняється від відповідальності**, якщо у діях, щодо яких вона зверталася за роз'ясненням пізніше було виявлено конфлікт інтересів

III. Які існують заходи врегулювання конфлікту інтересів?

1. Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті

Воно здійснюється за рішенням керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, у випадках, якщо конфлікт інтересів не має постійного характеру та за умови можливості залучення до прийняття такого рішення або вчинення відповідних дій інших працівників відповідного органу, підприємства, установи, організації.

2. Обмеження доступу до інформації

Воно здійснюється за рішенням керівника органу або відповідного структурного підрозділу, в якому працює особа, у випадку, якщо конфлікт інтересів пов'язаний з таким доступом та має постійний характер

Обмеження доступу до інформації має місце якщо є можливість продовження належного виконання особою повноважень на посаді за умови такого обмеження і можливість доручення роботи з відповідною інформацією іншому працівнику органу, підприємства, установи, організації.

3. Перегляд обсягу службових повноважень

Здійснюється за рішенням керівника органу або відповідного структурного підрозділу, в якому працює особа, у разі, якщо конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер, пов'язаний з конкретним повноваженням особи.

Перегляд здійснюється за можливості продовження належного особою службових завдань у разі такого перегляду і можливості наділення відповідними повноваженнями іншого працівника.

4. Здійснення повноважень під зовнішнім контролем

У разі, якщо зазначені вище заходи здійснити неможливо та відсутні підстави для переведення на іншу посаду або звільнення особи, то в такому випадку можливе застосування заходів зовнішнього контролю.

Зовнішній контроль здійснюється в таких формах:

- перевірка працівником, визначеним керівником органу стану та результатів виконання особою завдання, вчинення нею дій, змісту рішень чи проектів рішень, що приймаються або розробляються особою або відповідним колегіальним органом з питань, пов'язаних із предметом конфлікту інтересів;

- виконання особою завдання, вчинення нею дій, розгляд справ, підготовка та прийняття нею рішень у присутності визначеного керівником органу працівника;

– участь уповноваженої особи Національного агентства з питань запобігання корупції в роботі колегіального органу в статусі спостерігача без права голосу.

Переведення особи на іншу посаду у зв'язку з наявністю реального чи потенційного конфлікту інтересів здійснюється за рішенням керівника органу у разі, якщо конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер і не може бути врегульований законними способами та за наявності вакантної посади, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям особи.³²

Переведення на іншу посаду може здійснюватися лише за згодою особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи

Звільнення особи, у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів здійснюється у разі, якщо реальний чи потенційний конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер і не може бути врегульований в інший спосіб, в тому числі через відсутність її згоди на переведення або на позбавлення приватного інтересу

Особа після призначення (обрання) на визначену законом України «Про запобігання корупції» посаду зобов'язана протягом 30 днів передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

Цим особам **забороняється передавати** в управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів своєї сім'ї

Передача корпоративних прав здійснюється в один із таких способів:

- укладення договору управління майном із суб'єктом підприємницької діяльності (крім договору управління цінними паперами та іншими фінансовими інструментами);
- укладення договору про управління цінними паперами, іншими фінансовими інструментами і грошовими коштами, призначеними для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти, з торговцем цінними

³² Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

паперами, який має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності з управління цінними паперами;

– укладення договору про створення венчурного пайового інвестиційного фонду для управління переданими корпоративними правами з компанією з управління активами, яка має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності з управління активами.

Особи, не можуть укладати договори із суб'єктами підприємницької діяльності, торговцями цінними паперами та компаніями з управління активами, в яких працюють члени сім'ї таких осіб.³³

Особи після передачі в управління належних їм підприємств та корпоративних прав **в одnodенний термін зобов'язані письмово повідомити про це** Національне агентство із запобігання корупції із наданням нотаріально засвідченої копії укладеного договору

IV. Хто є суб'єктом адміністративного правопорушення передбаченого статтею 172-7 КУпАП?

Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а саме:

– особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

– народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

– державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

– військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

– судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

³³ Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

- особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

- посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

- члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

- члени Центральної виборчої комісії;

- поліцейські;

- посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

- посадові особи юридичних осіб публічного права;

- особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом).

V. Хто має право складати протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-7 КУпАП?

Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-7 мають право уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор.

Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності,

повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

VI. Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-7 КУпАП?

В який строк має бути розглянута справа?

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-7 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-7, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-7 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-7, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

IX. Які строки передбачені законодавством щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-7 КУпАП?

Адміністративні стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 172-7 може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Х. Приклади суддівської практики за статтею 172-7 КУпАП

СПРАВА 1³⁴

Суддя районного суду Рівненської області розглянувши матеріали, що надійшли від Державної податкової адміністрації в Рівненській області, про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, громадянки України, працюючої головним державним податковим ревізором-інспектором відділу оподаткування фізичних осіб Костопільської міжрайонної державної податкової інспекції, за ст. 172-7 КУпАП,

ВСТАНОВИВ:

ОСОБА_1, працюючи на посаді головного державного податкового ревізора-інспектора відділу оподаткування фізичних осіб Костопільської міжрайонної державної податкової інспекції, яка відноситься до 7 категорії посад державних службовців, являється посадовою особою державної податкової служби, тобто суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення.

ОСОБА_1, достовірно знаючи, що фізична особа-підприємець ОСОБА_2 є її сином, ознайомившись з наказом Костопільської МДПІ № 854 «Про проведення позапланової документальної перевірки фізичної особи-підприємця ОСОБА_2, податковий номер НОМЕР_1» та отримавши направлення № 305, не повідомила про зазначений факт родинного зв'язку свого безпосереднього керівника - начальника відділу оподаткування фізичних осіб Костопільської МДПІ ОСОБА_3 - та з 10 жовтня 2011 року по 14 жовтня 2011 року провела виїзну документальну позапланову перевірку ОСОБА_2 з питань дотримання ним вимог податкового, валютного та іншого законодавства.

За результатами перевірки 21 жовтня 2011 року ОСОБА_1 складено акт, в якому неповно з'ясовані питання для винесення об'єктивного висновку щодо дотримання фізичною особою-підприємцем ОСОБА_2 вимог податкового, валютного та іншого законодавства. Костопільською МДПІ за результатами проведеної в подальшому перевірки ОСОБА_2 за періоди, які перевіряла ОСОБА_1, встановлено порушення підприємцем чинного законодавства.

Таким чином, ОСОБА_1 не вжила заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів, не повідомила невідкладно безпосереднього керівника про його наявність, чим порушила вимоги ст.14 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції».

---

³⁴ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/47317970>

В судовому засіданні ОСОБА_1 винною себе не визнала та пояснила, що після отримання направлення на перевірку підприємця ОСОБА_2 повідомила заступника начальника Костопільської МДПІ - начальника Березнівського відділення ОСОБА_4 про те, що ОСОБА_2 являється її сином. Крім того, про зазначений факт в телефонному режимі повідомила свого начальника відділу оподаткування фізичних осіб ОСОБА_3. Крім того, вважає податкове повідомлення-рішення, прийняте за результатами повторної перевірки підприємця ОСОБА_2, неправомірним.

Суд, заслухавши пояснення особи, що притягується до адміністративної відповідальності, дослідивши матеріали справи, приходять до наступного висновку.

У відповідності до ч.1 ст.14 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» особи, зазначені у пункті 1 та підпунктах «а», «б» пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, зобов'язані :

1) уживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів;

2) повідомляти невідкладно безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів.

Конфлікт інтересів визначено Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» як суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Неповідомлення особою безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів тягне за собою адміністративну відповідальність, передбачену ст.172-7 КУпАП.

Як вбачається з пояснень начальника відділу оподаткування фізичних осіб Костопільської МДПІ ОСОБА_3, яка являється безпосереднім керівником ОСОБА_1, остання не повідомляла її ні в усній, ні в письмовій формі про наявність конфлікту інтересів перед призначенням та під час проведення перевірки фізичної особи-підприємця ОСОБА_2. Крім того, про факт наявності зазначеного конфлікту інтересів не було відомо начальнику Березнівського відділення Костопільської МДПІ, де знаходиться місце роботи ОСОБА_1, ОСОБА_5 та начальнику Костопільської міжрайонної державної податкової інспекції ОСОБА_6, що підтверджується їх поясненнями.

Покликання ОСОБА_1 на те, що підтвердження даних інформації зустрічної перевірки не є конфліктом інтересів і вплинуло на результат перевірки не заслуговують на увагу, оскільки з норми закону випливає, що конфлікт інтересів має місце не лише тоді, коли зазначена суперечність фактично вплинула на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, вчинення чи невчинення

дій під час виконання наданих особі службових повноважень, а й тоді, коли вона лише може вплинути на них.

Факт наявності конфлікту інтересів, що вплинув на об'єктивність та неупередженість прийняття рішень, а також на невчинення дій під час виконання наданих ОСОБА_1 службових повноважень підтверджується також актом службового розслідування від призначеного наказом Костопільської МДПІ № 952.

Враховуючи вищевикладене суд вважає, що в діях ОСОБА_1 наявний склад адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 172-7 КпАП України.

На підставі наведеного та керуючись ст. 172-7 КУпАП, суд -

ПОСТАНОВИВ:

Накласти на ОСОБА_1 адміністративне стягнення у виді штрафу в розмірі 170 (сто сімдесят) грн.

Постанова може бути оскаржена до апеляційного суду Рівненської області протягом десяти днів з дня її винесення шляхом подачі скарги через Костопільський районний суд.

СПРАВА 2³⁵

Суддя районного суду Львівської області, за участю прокурора розглянувши матеріали справи про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженця ІНФОРМАЦІЯ_2, проживаючого: ІНФОРМАЦІЯ_3, завідувач Глинянської дільничної ветлікарні, депутат Глинянської міської ради Золочівського району Львівської області, по ч.1, ч.2 ст.172-7 КУпАП,-

ВСТАНОВИВ:

ОСОБА_1, будучи депутатом Глинянської міської ради Золочівського району Львівської області, котрий, відповідно до підпункту «б» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», є суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення, під час проведення 4 сесії 7 демократичного скликання Глинянської міської ради Золочівського району Львівської області, не повідомив у встановленому законом випадку та порядку про наявність у нього реального конфлікту інтересів перед прийняттям рішення № 98 «Про надання ОСОБА_1 дозволу на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки по передачу в оренду на 15 років для сінокосіння і випасання худоби на території Глинянської міської ради за рахунок земель сільськогосподарського призначення (сінокіс)»

---

³⁵ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57232339>

Вказане виразилось у неподанні ним заяви (ні усно, ні письмово) про реальний конфлікт інтересів міській раді м. Глиняни Золочівського району Львівської області, щодо надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо надання у оренду земельних ділянок за його власною заявою.

Крім того, ОСОБА_1 під час проведення четвертої сесії сьомого демократичного скликання Глинянської міської ради, будучи депутатом цієї ради, при розгляді його заяви про відведення в оренду земельної ділянки проголосував за прийняття рішення № 98 «Про надання ОСОБА_1 дозволу на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки по передачу в оренду на 15 років для сінокосіння і випасання худоби на території Глинянської міської ради за рахунок земель сільськогосподарського призначення (сінокіс)».

Такими діями ОСОБА_1 порушив вимоги пункту 1, 2 частини 2 статті 35 Закону України «Про запобігання корупції», відповідальність за яке передбачена ч.1 ст.172-7 КУпАП та ч.2 ст. 172-7 КУпАП.

В суді ОСОБА_1 винність свою визнав частково, пояснив, що вчинив такі правопорушення тому, що це новий закон і він про нього не знав.

Винність його підтверджується поясненнями правопорушника, поясненнями ОСОБА_2, ОСОБА_3, протоколом 4 сесії Глинянської міської ради, рішенням № 98 цієї сесії ради, протоколом поіменного голосування по рішенні № 98, регламентом Глинянської міської ради Золочівського району Львівської області, копією заяви ОСОБА_1 та іншими матеріалами, що надійшли до суду.

Враховуючи характер правопорушення, та особу порушника, вважаю, що на нього слід накласти стягнення у вигляді штрафу.

Керуючись ст. ст. 36, 221, 284, ч.1 ч.2 ст. 172-7 КУпАП,

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_1 визнати винним у вчиненні адміністративного правопорушення передбаченого ч.1 ст. 172-7 КУпАП, та накласти стягнення у виді штрафу в розмірі 1700,00 грн..

ОСОБА_1 визнати винним у вчиненні адміністративного правопорушення передбаченого ч.2 ст. 172-7 КУпАП, та накласти стягнення у виді штрафу в розмірі 3400,00 грн..

На підставі ч. 2 ст. 36 КУпАП накласти на ОСОБА_1 в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з числа вчинених у виді штрафу в розмірі 3400,00 грн..

У випадку несплати штрафу у 15 денний термін, то відповідно до вимог ст.ст. 307, 308 КУпАП, з правопорушника підлягає стягненню подвійний розмір штрафу.

Стаття 172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень

1. Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, -

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

I. Які обмеження покладаються на особу щодо використання інформації згідно антикорупційного законодавства?

Відповідно до Правил етичної поведінки, встановлених законом України «Про запобігання корупції» особи, уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування не розголошують і не використовують в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, встановлених законом.

Після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування цим особам заборонено розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом;

II. Що таке інформація? Яка інформація має обмежений доступ?

Інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді;

Інформацією з обмеженим доступом є:

- конфіденційна інформація;
- таємна інформація;
- службова інформація.

Конфіденційна інформація – інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов.

Не може бути віднесена до конфіденційної інформація, про:

- стан довкілля;
- якість харчових продуктів і предметів побуту;
- аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, що сталися або можуть статися і загрожують здоров'ю та безпеці громадян;
- інша інформація, що становить суспільний інтерес (суспільно необхідна інформація).

Розпорядники конфіденційної інформації, можуть поширювати її лише за згодою осіб, які обмежили доступ до інформації, а за відсутності такої згоди – лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю. Розголошення такої інформації може завдати шкоди особі, суспільству і державі.

До службової може належати така інформація:

- 1) що міститься в документах суб'єктів владних повноважень, які становлять внутрівідомчу службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напряму діяльності установи або здійсненням контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом прийняття рішень і передують публічному обговоренню та/або прийняттю рішень;
- 2) зібрана в процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни, яку не віднесено до державної таємниці.

Документам, що містять інформацію, яка становить службову інформацію, присвоюється гриф «для службового користування».^{36 37}

---

³⁶ Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 02.1.0.1992 р., № 2657-XII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

³⁷ Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс]: Закон України від 13.01.2011 р., № 2939-VI. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

III. Хто встановлює перелік видів інформації, яка відноситься до службової?

Перелік відомостей, що становлять службову інформацію, складається органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами владних повноважень, у тому числі на виконання делегованих повноважень, не може бути обмеженим у доступі. Наведемо деякі приклади таких відомостей.

*Перелік відомостей, що становлять службову інформацію та можуть міститися в документах органів прокуратури України³⁸
(Наказ Генерального Прокурора України від 30.12.2014 № 158, витяги)*

1) Відомості, одержані під час здійснення нагляду за додержанням законів органами, які провадять оперативно-розшукову та контррозвідальну діяльність, які не віднесені до секретної інформації.

2) Відомості, що містять цифрові або відсоткові дані щодо здійснення правоохоронними органами оперативно-розшукової діяльності, а також дані статистичної звітності щодо здійснення нагляду з цих питань.

3) Відомості щодо загроз безпеці життєдіяльності військових формувань, стану військових об'єктів, протидії замахам на підрив боєздатності військових формувань.

4) Відомості, отримані під час здійснення представницької діяльності, щодо законності при плануванні, формуванні, розміщенні та виконанні державного оборонного замовлення, а також стосовно накопичення, зберігання, використання та поповнення запасів державного резерву.

5) Відомості, в яких розкриваються форми та методи здійснення прокурорської діяльності, тактика слідчих дій.

6) Відомості, які містяться у матеріалах службових розслідувань (перевірок).

7) Відомості (за сукупністю), які зберігаються на матеріальних носіях інформаційної бази даних Єдиного реєстру досудових розслідувань.

*Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві юстиції України³⁹
(Наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2011 № 1537/5, витяги)*

³⁸ <http://goo.gl/C19jSc>

³⁹ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1537323-11>

1) Методичні посібники та рекомендації для експертів з криміналістичних видів експертиз.

2) Внутрішньоміжова службова кореспонденція, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напряму діяльності Міністерства або здійсненням контрольних, наглядових функцій Міністерством та органами державної влади, діяльність яких спрямовується та координуються через Міністра юстиції, процесом прийняття рішень і передують публічному обговоренню та/або прийняттю рішень.

3) Номенклатура посад працівників Міністерства юстиції України, зайняття яких потребує оформлення допуску до державної таємниці.

4) Відомості за окремими показниками про заходи з режимно-секретної роботи в Міністерстві юстиції України, інших органах системи юстиції, у разі розголошення яких можливе настання перешкод для забезпечення охорони державної таємниці.

5) Висновки та накази Міністерства юстиції щодо державної реєстрації нормативно-правових актів, повернення нормативно-правових актів без державної реєстрації для доопрацювання, відмови в державній реєстрації нормативно-правових актів, визнання актів такими, що не підлягають державній реєстрації, скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів та анулювання скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів, які мають гриф обмеження доступу «Для службового користування» або гриф секретності, крім випадків, коли вони містять відомості, що становлять державну таємницю.

6) Інформація, що стосується визначення позиції України щодо доцільності укладення міжнародних договорів про правові відносини і правову допомогу у цивільних і кримінальних справах.

Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у системі

Міністерства внутрішніх справ України⁴⁰

(Наказ МВС України 14.12.2012 № 423, витяги)

У сфері здійснення оперативно-розшукової діяльності службовою є інформація про:

1) Підприємства, установи, організації, фірми відносно яких проводяться оперативно-розшукові заходи працівниками органів внутрішніх справ.

2) Дати запланованих оперативними працівниками зустрічей з негласним апаратом.

⁴⁰ <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/748077>

3) Чисельність, озброєння, технічне оснащення, дислокацію сил, що залучаються до операцій за оперативними планами органів внутрішніх справ.

4) Тактику і організацію розшуку злочинців, безвісти зниклих осіб, тактику і організацію розшуку безвісти зниклих дітей та осіб деяких інших категорій, за винятком відомостей, які віднесені до державної таємниці.

5) Порядок здійснення оперативної закупівлі та контрольованого постачання предметів, товарів і речовин, у тому числі заборонених до збуту, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форм власності.

6) Інформація, яка міститься в розпорядчих та службових документах, які містять відомості про безпосередні функції та завдання підрозділів органів внутрішніх справ, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.

У сфері протидії тероризму та екстремістським проявам службовою є інформація, що розкриває:

1) Дії МВС, ГУМВС, УМВС, міськрайлінорганів, навчальних закладів у разі виникнення загрози терористичних актів, екстремістських проявів, за винятком відомостей, які віднесені до державної таємниці.

2) Участь органів та підрозділів внутрішніх справ у заходах з антитерористичної діяльності, за винятком відомостей, які віднесені до державної таємниці.

3) Зміст, плани, організацію, фінансування, матеріально-технічне забезпечення, засоби, форми, методи, результати розвідувальної діяльності (за окремий підрозділ і вище).

У сфері охорони громадського порядку службовою є інформація, що розкриває:

1) Організацію забезпечення охорони громадського порядку в місцях дислокації органів державної влади та заходів з масовою участю громадян.

2) Матеріали з профілактичної роботи по особам, які перебувають на обліках підрозділів дільничних інспекторів міліції.

3) Порядок і режим організації охорони затриманих та взятих під варту осіб.

4) Форми, методи та порядок організації конвоювання затриманих та взятих під варту осіб, у тому числі на різних видах транспорту, територіальних закладах охорони здоров'я, судах.

Перелік відомостей, що становлять службову інформацію і яким присвоюється гриф з обмеженим доступом «Для службового користування»⁴¹

⁴¹ <http://goo.gl/4poEsd>

(Розпорядження голови Полтавської обласної держадміністрації від 26.08.2011 №338, витяги)

- 1) Відомості за окремими показниками про переліки, дислокацію об'єктів, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та підлягають охороні і обороні в особливий період.
- 2) Відомості про формування, розформування, переформування, реорганізацію, перейменування військових об'єднань, з'єднань, частин, установ.
- 3) Відомості про чисельність призовників, приписаних до призовних дільниць (міст, районів).
- 4) Відомості про організацію реагування та дій у разі виникнення аварій на об'єктах, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.
- 5) Відомості щодо складу та побудови регіональної (обласної) системи оповіщення.
- 6) Відомості про заходи щодо захисту інформації з обмеженим доступом під час прийому іноземних делегацій, груп та окремих іноземців.
- 7) Аналітичні матеріали стосовно перспектив нарощування експорту традиційних товарів підприємств області.
- 8) Відомості, які пов'язані з роботою підприємств щодо укладання договорів, контрактів та інформації про клієнтів.
- 9) Документи на видачу ліцензій на експорт, імпорт товарів.
- 10) Відомості, що розкривають координати місць приєднання до комунальних водоводів об'єктів промисловості.
- 11) Зведені відомості про розташування пам'яток археології місцевого та національного значення.

IV. Як відрізнити правопорушення передбачене статтею 172-8 КУпАП від інших деліктів?

1) Використання, розголошення комерційної таємниці, а також конфіденційної інформації (ч. 3 статті 164-3 КУАП);

Відмінність від цього правопорушення полягає в наступному:

- метою проступку за статтею 164-3 є заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця, натомість метою проступку за статтею 172-8 є використання особою інформації, що стала їй відома у зв'язку із виконанням службових повноважень у своїх інтересах;
- суб'єктом вчинення проступку за статтею 172-8 є особи уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування або прирівняні до

них особи, а також особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права. Суб'єктами ж вчинення правопорушення за статтею 164-3 можуть бути як посадові особи підприємств, установ та організацій усіх форм власності, громадяни, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, громадяни, що не є підприємцями.

2) Використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (стаття 231 ККУ); Розголошення комерційної або банківської таємниці (стаття 232 ККУ).

Відмінність полягає у виді інформації, яка розголошується особою відповідно із положеннями Кримінального кодексу України:

Комерційної – відомостей, пов'язаних із виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди його інтересам;⁴²

банківської – інформації щодо діяльності та фінансового стану особи, яка відома банку у процесі обслуговування особи та взаємовідносин з нею чи третіми особами при наданні послуг банку і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди особі;⁴³

Крім того, слід вказати на мету та суб'єктивну сторону вчинення злочинів передбачених статтями 231 та 232 ККУ - завдання істотної шкоди у суб'єкту господарської діяльності (ст. 231) або вчинення з корисливих чи інших особистих мотивів і завдання істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності (ст. 232).

V. Хто є суб'єктом правопорушення передбаченого статтею 172-8 КУпАП?

1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

– Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр

⁴² Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р., № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>

⁴³ Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.2000 р., № 2121-III. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор України, Голова Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

- народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

- державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

- військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

- судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

- особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

- посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

- члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

- члени Центральної виборчої комісії;

- поліцейські;

- посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим.

2) особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

- посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті;

– особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом).

3) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, - у випадках, передбачених цим Законом.

Крім зазначених осіб у разі здійснення цього корупційного правопорушення в сфері спортивних змагань суб'єктами також є спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту.

VI. Хто має право складати протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-8 КУпАП?

Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-8 мають право уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор.

Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

VII. Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-8 КУпАП?

В який строк має бути розглянута справа?

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-8 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-8, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-8 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-8, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

ІХ. Які строки передбачені законодавством щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-8 КУпАП?

Адміністративні стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 172-8 може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Х. Приклади суддівської практики за статтею 172-8 КУпАП

СПРАВА 1⁴⁴

Районний суд м. Суми в особі судді ОСОБА, при секретарі ОСОБА, прокурора Сумської області ОСОБА, розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду в м. Суми матеріали, які надійшли від прокуратури Сумської області про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, працюючого ст. оперуповноваженим сектору розкриття незаконних заволодінь автотранспортом ВКР Сумського МВ УМВС України в Сумській області, що мешкає в АДРЕСА_1, ідентифікаційний номер НОМЕР_1 за вчинення корупційного правопорушення, передбаченого ст.172-8 КпАП України

г

ВСТАНОВИВ:

Згідно з наказом УМВС України в Сумській області №176 о/с від 15.08.2013 старшого лейтенанта міліції ОСОБА_1 призначено на посаду старшого оперуповноваженого сектору розкриття незаконних заволодінь автотранспортом відділу карного розшуку Сумського міського відділу УМВС України в Сумській області.

До ОСОБА_1 зателефонував його знайомий ОСОБА_2 із м. Дніпропетровська (в подальшому встановлено ОСОБА_2) з проханням надати інформацію на сімох мешканців Сумської області з прізвищем ОСОБА_3. На вказане прохання ОСОБА_1 погодився та в подальшому повідомив ОСОБА_2, що за отриману інформацію той має йому віддячити, а саме: перерахувати 500 грн. на картковий банківський рахунок. В свою чергу ОСОБА_2 погодився на такі умови ОСОБА_1 та повідомив дані осіб з прізвищем ОСОБА_3, а також електронну адресу, на яку потрібно відправити необхідну йому інформацію.

В цей же день ОСОБА_1 використовуючи пароль-доступ до інтеграційної інформаційно-пошукової системи ОВС «АРМОР» свого колишнього начальника ОСОБА_4 здійснив декілька запитів на отримання даних на громадян з прізвищем ОСОБА_3 на ім'я ОСОБА_3 та почав використовувати отриману інформацію в особистих цілях. При цьому необхідно зазначити, що в ІІПС ОВС «АРМОР» фотографій громадян з прізвищем ОСОБА_3 на ім'я ОСОБА_3, якими цікавився ОСОБА_1, не було.

---

⁴⁴ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41941589>

В подальшому ОСОБА_1, як посадова особа ВКР Сумського МВ УМВС України в Сумській області, звернувся до співробітників «Приватбанку» ОСОБА_5 та ОСОБА_6 з проханням надати в електронному вигляді фотографії декількох громадян з прізвищем ОСОБА_3, які містилися в базі даних банку, пояснюючи таке прохання службовою необхідністю.

Крім того, ОСОБА_1 звернувся до оперуповноваженого управління карного розшуку УМВС України в Сумській області ОСОБА_7 також з проханням посприяти в отриманні форм №1 або фотографій на громадян з прізвищем ОСОБА_3 та при цьому пояснив йому, що така інформація потрібна у службових справах, а саме: необхідно встановити особу яка скоїла крадіжку. В телефонній розмові ОСОБА_1 назвав ОСОБА_7 дані громадян з прізвищем ОСОБА_3, які його цікавили, тобто продовжував розголошувати та використовувати інформацію у своїх інтересах, яка стала йому відому у зв'язку з виконанням службових повноважень.

Також ОСОБА_1 повторно заходив до інтеграційної інформаційно-пошукової системи ОВС «АРМОР» використовуючи пароль-доступ свого колишнього начальника ОСОБА_4 та начальника сектору розкриття незаконних заволодінь автотранспортом ВКР Сумського МВ УМВС України в Сумській області ОСОБА_11 та робив запити по громадянам з прізвищем ОСОБА_3 та ОСОБА_3 на ім'я ОСОБА_3.

Отже, ОСОБА_1 використовуючи свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості, отримав від співробітника «Приватбанку» ОСОБА_6 та співробітника УМВС України в Сумській області ОСОБА_7 всього 5 фотографій громадян з прізвищем ОСОБА_3 та передав вказані дані ОСОБА_2 з метою отримати від нього 500 грн. Також ОСОБА_1 повідомив ОСОБА_2 номер банківської катки, на яку потрібно було перерахувати йому кошти, тобто умисно вчинив вищевказані дії у своїх особистих інтересах.

Відповідно до листа Сумського МВ УМВС України в Сумській області №14949 ВКР Сумського МВ будь-які слідчі, розшукові та інші дії стосовно осіб з прізвищем ОСОБА_3 на ім'я ОСОБА_3 не проводились, крім того старший оперуповноважений ВКР Сумського МВ ОСОБА_1 вказівок пов'язаних із здійсненням пошукових запитів в ІПС ОВС «АРМОР» на зазначених осіб не отримував.

Таким чином, старший оперуповноважений ВКР Сумського МВ УМВС України в Сумській області старший лейтенант міліції ОСОБА_1 порушуючи вимоги ст. 6 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» незаконно розголосив та використав у своїх власних інтересах інформацію (дані з ІПС ОВС «АРМОР», фотографії громадян з бази даних «Приватбанку» та форм № 1), які стали йому відомі у зв'язку з виконанням службових повноважень, за що

передбачена відповідальність ст. 172-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Свою вину ОСОБА_1 в суді не визнав, суду пояснив, що восени 2014 року він знаходився у відрядженні у м. Дніпропетровськ, там познайомився з чоловіком на ім'я ОСОБА_2, який представився як працівник міліції, після закінчення відрядження з даним чоловіком він на протязі року підтримував зв'язок. Згодом йому зателефонував ОСОБА_2, та повідомив, що збирається придбати автомобіль, власником якого є мешканець Сумської області з прізвищем ОСОБА_3, зі слів ОСОБА_2, даний громадянин займається продажем автомобілів по всій території України, але у нього виникли підозри, що даний громадянин не той за кого себе видає і попрохав мене знайти 7 фотографій громадян з прізвищем ОСОБА_3, які проживали в Сумській області. У зв'язку з тим, що на території м. Суми, вдвічі по відношенню до 2013 року, збільшилась кількість незаконних заволодінь автотранспортом, і на деяких угонах було вилучено запис з камер відеоспостереження, він вирішив, що громадянин з прізвищем ОСОБА_3 може бути причетний до даних кримінальних правопорушень, як особа, яка займається збутом даних автомобілів. Після цього ним було написано рапорт з даною інформацією, та вшито його в контрольну - спостережну справу. Даних громадян він перевіряв по ІІПС ОВС «Армор», але до кримінальної відповідальності за ст. 289 КК України ніхто з них не притягувався, фото на даних громадян також було відсутнє. А так, як йому потрібно було їх фото для того, щоб звірити обличчя з обличчями осіб, які були на записах камер відеоспостереження, вилучених з місця події незаконного заволодіння автомобілем, він звернувся до свого знайомого, який працює у «Приватбанку» з проханням надати в електронному вигляді фотографії декількох громадян з прізвищем ОСОБА_3. Також, він звернувся до свого знайомого оперуповноваженого УКБ УМВС України в Сумській області ОСОБА_7 з проханням знайти фото осіб з прізвищем ОСОБА_3. Таким чином, від вказаних осіб, ним було отримано: фотографій осіб з прізвищем ОСОБА_3, але обличчя даних громадян після звірки їх з зображенням осіб на відеозаписах, вилучених з місць скоєння незаконних заволодінь автотранспортом не співпало. Своєму знайомому ОСОБА_2 ніяких фото він не передавав, грошової винагороди не отримував, і мети такої не мав. Просить закрити провадження у зв'язку з відсутністю в його діях складу адміністративного правопорушення.

Свідок ОСОБА_10 суду пояснив, що він з ОСОБА_1 в 2013 році їздили до м. Дніпропетровськ на виконання ухвали слідчого судді по вилученню автомобіля. Там познайомились з хлопцем на ім'я ОСОБА_2. ОСОБА_1 та ОСОБА_2 обмінялися номерами мобільних телефонів. Йому не відомо, чи спілкувався ОСОБА_1 з ОСОБА_2 по телефону.

Суд, заслухавши думку прокурора, правопорушника, свідка вважає, що вина ОСОБА_1 доведена та підтверджується матеріалами справи, а саме: протоколом

про вчинення адміністративного корупційного правопорушення(а.с. 1-4), протоколом допиту свідка ОСОБА_5 (а.с. 12-16), ОСОБА_6 (а.с. 17-21), ОСОБА_7 (а.с. 22-26), ОСОБА_4 (а.с. 27-31), ОСОБА_11 (а.с. 32-36), ОСОБА_2 (а.с. 103-108) (а.с. 3) та довідкою про результати здійснення негласної слідчої дії.(а.с. 120-180), висновком службового розслідування комісії УМВС України в Сумській області.

Враховуючи характер правопорушення та особу винного, вважаю необхідним накласти на нього адміністративне стягнення у виді штрафу на користь держави.

Керуючись ст.ст. 40-1, 172-8, 283 КпАП України,-

ПОСТАНОВИВ:

Накласти на ОСОБА_1 адміністративне стягнення у виді штрафу на користь держави у розмірі 850 грн.

Стягнути з ОСОБА_1 судовий збір в розмірі 36 грн. 54 коп.

Постанова підлягає оскарженню протягом десяти днів з моменту її проголошення до апеляційного суду Сумської області.

СПРАВА 2⁴⁵

Районний суд м. Миколаєва у складі головуючого судді , при секретарі, за участю прокурора прокуратури Миколаївської області ОСОБА_1, порушника ОСОБА_2, захисника ОСОБА_3, розглянувши у відкритому судовому засіданні в приміщенні суду матеріали, які надійшли із прокуратури Миколаївської області про притягнення до адміністративної відповідальності:

ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженця ІНФОРМАЦІЯ_2, громадянина України, який з вищою освітою, зі слів не працює, одружений, має на утриманні сина - ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_3, зареєстрований за адресою: ІНФОРМАЦІЯ_4, проживає за адресою: ІНФОРМАЦІЯ_5, РНОКПП НОМЕР_1, за ст.172-8 КУпАП, -

ВСТАНОВИВ:

Завідувач сектору протидії нелегальній міграції УДМС України в Миколаївській області ОСОБА_2, будучи суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення - державним службовцем 11 рангу в межах 5 категорії посад державних службовців, 12.03.2015, будучи обізнаним з планом проведення цільових профілактичних заходів щодо нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері під умовною назвою «Мігрант», який затверджений наказом УДМС України в Миколаївській області № 30 від, діючи з

---

⁴⁵ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/48254866>

прямим умислом, з корисливих мотивів, усвідомлюючи протиправність своїх дій, використовуючи в інший спосіб, а саме у своїх інтересах, інформацію, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, зі свого мобільного телефону зателефонував ОСОБА та повідомив про те, що ним спільно з працівниками УМВС України в Миколаївській області проводиться перевірка торговельних майданчиків, ринків з метою виявлення іноземців, які постійно або тимчасово торгують, на предмет дотримання ними вимог законодавства про правовий статус іноземців в Україні, та наказав закрити торговельний майданчик з метою уникнення проведення на ньому відповідної перевірки, чим незаконно розголосив інформацію, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, в порушення вимог ст. 6 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», а саме: заборони неправомірно сприяти юридичним та фізичним особам у здійсненні ними підприємницької діяльності, в порушення присяги державного службовця, чим вчинив адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, відповідальність за яке передбачена ст. 172-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

В судовому засіданні прокурор просив визнати ОСОБА_2 винним у вчиненні правопорушення передбаченого ст. 172-8 КУпАП та накладити адміністративне стягнення у розмірі 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, оскільки на час вчинення ОСОБА_2 згаданого правопорушення 12.03.2015 р. санкція ст. 172-8 КУпАП передбачала адміністративне стягнення від 50 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, а зміни були внесені Законом України «Про запобігання корупції», який набрав чинності 26.04.2015 р.

Захисник ОСОБА_3 просив при визначенні міри адміністративного стягнення врахувати матеріальний стан порушника, його розкаяння та визнання провини, наявність на утримання малолітньої дитини. Крім того просив врахувати те, що ОСОБА_2 не працює та не є державним службовцем, а тому сенс покарання для нього втрачений. Просив при визначенні міри відповідальності врахувати вказані обставини та пом'якшити міру відповідальності.

ОСОБА_2 свою провину у вчиненні зазначеного правопорушення визнав, підтвердив обставини, викладені в протоколі, розкаявся, просив врахувати його майновий стан та те, що він звільнився із займаної посади та призначити найменше адміністративне стягнення.

Вислухавши пояснення осіб, що беруть участь у провадженні, дослідивши матеріали справи, суд встановив, наступне.

Факт вчинення ОСОБА_2 вказаного правопорушення підтверджується як поясненням ОСОБА_2, так і: протоколом від ІНФОРМАЦІЯ про результати виконання оперативно-технічного заходу; наказом ІНФОРМАЦІЯ; наказом від ІНФОРМАЦІЯ; присягою державного службовця; посадовою інструкцією; наказом від ІНФОРМАЦІЯ; планом проведення цільових профілактичних заходів під

умовною назвою «Мігрант»; наказом ІНФОРМАЦІЯ; переліком відомостей, що становлять службову інформацію у державній міграційній службі; поясненням ОСОБА_5; поясненням ОСОБА_2 та іншими матеріалами.

Оцінивши надані докази в сукупності, суд приходиться до переконання, що ОСОБА_2 порушив вимоги ст. 6 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», а саме: заборони неправомірно сприяти юридичним та фізичним особам у здійсненні ними підприємницької діяльності, чим скоїв правопорушення передбачене ст. 172-8 КУпАП.

При вирішенні питання про міру адміністративного стягнення суд приймає до уваги характер вчиненого правопорушення, відомості про особу порушника, який характеризується позитивно, має на утриманні малолітню дитину, його відношення до вчиненого проступку, наявність обставин, що пом'якшують відповідальність, відсутність обставин, що обтяжують відповідальність.

Також, враховуючи, що відповідно до ст. 8 КУпАП закони, які встановлюють або посилюють відповідальність за адміністративні правопорушення, зворотної сили не мають, суд приходиться до переконання, що для досягнення мети адміністративного стягнення необхідною та достатньою мірою є штраф в розмірі 850 грн. (50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян), як це передбачено санкцією ст. 172-8 КУпАП в редакції, яка діяла на під час вчинення правопорушення.

Крім того, відповідно до положень пункту 5 частини 2 статті 4 Закону України Про судовий збір з правопорушника підлягає стягненню судовий збір у розмірі 36,54 грн.

На підставі викладеного та керуючись ст. ст. 221, 283, 284 КУпАП, суд,-

ПОСТАНОВИВ:

На ОСОБА_2 за скоєне правопорушення передбачене ст.172-8 КУпАП накласти адміністративне стягнення у вигляді штрафу на користь держави у розмірі 850 грн.

Стягнути з ОСОБА_2 в дохід держави судовий збір в розмірі 36,54 грн.

Постанова набирає законної сили через 10 днів з моменту винесення та може бути оскаржена та опротестована до апеляційного суду Миколаївської області у строк та порядку, що передбачені ст.294 КУпАП.

Стаття 172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції

1. Невжиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення -

тягне за собою накладення штрафу від ста двадцяти п'яти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Та сама дія, вчинена повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, -

тягне за собою накладення штрафу від двохсот п'ятдесяти до чотирьохсот

Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є також особи, зазначені в частині третій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань».

I. Що є об'єктом правопорушення передбаченого статтею 172-9 КУпАП ?

Об'єктом даного правопорушення є суспільні відносини у сфері державного управління, а також у сфері запобігання і протидії корупції пов'язані із здійсненням уповноваженими на те законом суб'єктами заходів щодо запобігання та протидії корупції.

II. Що становить об'єктивну сторону правопорушення передбаченого статтею 172-9 КУпАП?

Об'єктивна сторона проступку виражається у невиконанні передбачених законом заходів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення (формальний склад). Вона характеризується бездіяльністю суб'єкта проступку щодо обов'язку для вжиття передбачених законом заходів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

У відповідності до ч. 7 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції» посадові і службові особи державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадові особи органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного

або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

Спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції згідно з абз. 13 ч. 1 ст. 1 зазначеного Закону, спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції, є органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.⁴⁶

Склад правопорушення, передбаченого ст. 172-9 КУпАП, є формальним:
диспозицією не передбачено настання шкідливих наслідків у якості обов'язкового елемента об'єктивної сторони проступку

III. Хто є суб'єктом адміністративного правопорушення передбаченого статтею 172-9 КУпАП?

Суб'єкт даного адміністративного правопорушення спеціальний. Варто наголосити, що в усіх статтях розділу 13-А КУпАП (крім статті, що розглядається) є примітка, де чітко вказано, хто саме є суб'єктом кожного конкретного правопорушення. Таким чином, суб'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 172-9 може бути:

- 1) посадова чи службова особа органу державної влади, його структурного підрозділу;
- 2) посадова особа місцевого самоврядування, структурного підрозділу органу місцевого самоврядування;
- 3) посадова особа юридичної особи публічного права, її структурного підрозділу, яка не зазначена у пункті 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

---

⁴⁶ Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

Посадовими особами відповідно до Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII⁴⁷ визнаються керівники та заступники керівників державних органів та їх апарату, інші державні службовці, на яких законами або іншими нормативними актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій.

З метою кваліфікації діяння, передбаченого ст. 172-9 КУпАП, доцільно використовувати визначення «**службова особа**» наведене у примітці до ст. **364 Кримінального кодексу України**

Відповідно до нього *службовими особами* є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом.⁴⁸

Варто звернути увагу, що під організаційно-розпорядчими обов'язками слід розуміти обов'язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності. Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних чи приватних підприємств, установ і організацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів (начальники цехів, завідувачі відділами, лабораторіями, кафедрами), їх заступники, особи, які керують ділянками робіт (майстри, виконробы, бригадири тощо).⁴⁹

Адміністративно-господарські обов'язки – це обов'язки по управлінню або розпорядженню державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими

⁴⁷ Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р., № 889-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/889-19>

⁴⁸ Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р., № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>

⁴⁹ Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0005700-02>

операціями тощо). Такі повноваження в тому чи іншому обсязі є у начальників планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідуючих складами, магазинами, майстернями, ательє, їх заступників, керівників відділів підприємств, відомчих ревізорів та контролерів тощо.⁵⁰

Особа є службовою не тільки тоді, коли вона здійснює відповідні функції чи виконує обов'язки постійно, а й тоді, коли вона робить це тимчасово або за спеціальним повноваженням, за умови, що зазначені функції чи обов'язки покладені на неї правомочним органом або правомочною службовою особою.

Статтю 1 Закону України «Про місцеве самоврядування»⁵¹ визначено поняття посадової особи місцевого самоврядування – це особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету.

Згідно з ч. 2 ст. 81 Цивільного кодексу України юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права.⁵² Юридична особа приватного права створюється на підставі установчих документів відповідно до ст. 87 Цивільного кодексу України, а юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Відповідно до роз'яснення Міністерства юстиції України та постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26.04.2002 р. «Про судову практику у справах про хабарництво», характерними ознаками посадової особи юридичних осіб публічного права є те, що вони:

1) одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету:

2) займають в юридичних особах публічного права посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням.

⁵⁰ Про судову практику у справах про хабарництво : постанова Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0005700-02>

⁵¹ Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-%D0%B2%D1%80>

⁵² Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

Варто вказати, що суб'єктом правопорушень за ст. 172-9 КУпАП є також особи, зазначені в ч. 3 ст. 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань»

Суб'єктами відповідальності за порушення законодавства про запобігання корупційному впливу на результати офіційних спортивних змагань є посадові і службові особи спортивних організацій та органів, які не вжили заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням, не забезпечили належний контроль за дотриманням законодавства в цій сфері або не застосували санкцій до суб'єктів відповідальності, тобто це⁵³:

1) центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування і реалізують державну політику у сфері фізичної культури і спорту, їхні керівники;

2) спортивні федерації, Національний олімпійський комітет України, Спортивний комітет України, інші спортивні організації, їхні підрозділи і посадові особи, до компетенції яких належить організація та забезпечення проведення офіційних спортивних змагань і визначення результатів цих змагань, проведення відповідних перевірок і прийняття рішень за їх наслідками;

3) посадова особа у сфері спорту – власник, акціонер, керівник чи працівник юридичної особи, яка організовує і сприяє спортивним змаганням, а також особи, уповноважені на проведення офіційного спортивного змагання; керівники і працівники міжнародної спортивної організації, інших компетентних спортивних організацій, що визнають змагання.⁵⁴

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини прямого чи непрямого умислу.

IV. Хто має право складати протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-9 КУпАП?

Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-9 мають право уповноважені на те посадові особи

⁵³ Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України від 03.11.2015 № 743-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 51. – С. 2480. – Ст. 472.

⁵⁴ Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України від 03.11.2015 № 743-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 51. – С. 2480. – Ст. 472.

органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор.

Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

V. Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-9 КУпАП? В який строк має бути розглянута справа?

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-5 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-9, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-5 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-9, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

X. Які строки передбачені законодавством щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-9 КУпАП?

Адміністративні стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 172-9 може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

IV. Приклади суддівської практики за статтею 172-9 КУпАП

СПРАВА 1⁵⁵

Суддя Київського районного суду м. Харкова Зуб Г.А., розглянувши адміністративний матеріал що надійшов від Департаменту захисту економіки Національної поліції України про притягнення до адміністративної відповідальності:

ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, громадянина України, ІНФОРМАЦІЯ_2, працюючого проректором з НПР Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», мешкаючого за адресою: м. Харків, пров. Електроінструментальний, буд. 6-Б, за ст. 172-9 ч.1 КпАП України, -

ВСТАНОВИВ:

ОСОБА_1, працюючи на посаді проректора з НПР НАУ «ХАІ», вчинив адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ч.1 ст. 172-9 КУпАП, а саме невжиття заходів щодо протидії корупції.

Встановлено, що згідно з наказом ректора НАУ «ХАІ» №2162-ВК від 03.10.2011 року ОСОБА_1 було переведено з посади доцента кафедри «Технології виробництва літальних апаратів» на посаду проректора з НПР згідно контракту. Відповідно до ст. 1.1.2 Статуту Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського (в новій редакції 2015 року), затвердженого конференцією трудового колективу 27.05.2015, Державний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» було створено постановою КМУ від 07.08.1998 року №1246 на базі Харківського авіаційного інституту. Указом ПУ від 11.09.2000 року №1059/2000 Університету надано статус Національного ВНЗ.

Згідно зі ст. 1.1.4 Статуту, Університет підпорядковано центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки України Міністерству освіти і науки України. Відповідно до ст. 1.5, Університет є бюджетною та неприбутковою установою; є ВНЗ державної форми власності, фінансується за рахунок коштів

---

⁵⁵Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58200991>

державного бюджету. Ст. 3.3 передбачено, що засновником Університету є держава України в особі Міністерства освіти і науки України.

Згідно з ч.1 ст. 12 ЗУ «Про засади запобігання і протидії корупції», суб'єкти декларування зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього Закону.

Згідно п.2 розділу XIII «Прикінцеві положення» ЗУ «Про запобігання корупції» до початку роботи системи подання та оприлюднення відповідно до цього Закону декларацій осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (а посадові особи юридичних осіб публічного права відповідно до п.2 ч.1 ст. 3 ЗУ «Про запобігання корупції» для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування), суб'єкти декларування подають декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру в порядку, встановленому Законом України №3206- VI від 07.04.2011 «Про засади запобігання і протидії корупції». Зазначені декларації підлягають оприлюдненню в порядку, встановленому Законом №3206- VI.

Рішення про початок роботи системи подання та оприлюднення відповідно до цього Закону декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, приймається Національним агентством з питань запобігання корупції. Під час проведеної перевірки дотримання працівниками НАУ «ХАІ» норм антикорупційного законодавства України встановлено, що деякі суб'єкти декларування не подали декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік, а саме: ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5, ОСОБА_6, ОСОБА_7 А також звільнені працівники ОСОБА_8 та ОСОБА_9 Згідно з роз'ясненнями Міністерства юстиції та постановою Пленуму ВСУ № 5 від 26.04.2002 року «Про судову практику у справах про хабарництво», характерними ознаками посадової особи юридичних осіб публічного права є те, що вони:

1) Одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету:

2) Займають в юридичних особах публічного права посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням.

Згідно з контрактом між Університетом та ОСОБА_1 на останнього покладено наступні обов'язки:

1. Брати участь у вирішенні питань управління діяльністю університету за винятком тих, що віднесені до компетенції ректора, конференції трудового колективу, Вченої ради.

2. Діяти від імені університету за окремими дорученнями ректора в межах окреслених ним повноважень.

3. Видавати розпорядження і вказівки в межах повноважень проректора з НПР, які є обов'язковими для виконання усіма працівниками університету.

Враховуючи викладене, ОСОБА_1 є посадовою особою юридичної особи публічного права, тобто суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення, визначеним у підпункті «а» п.2 ч.1 ст. 3 ЗУ «Про запобігання корупції» (раніше підпунктом «а» п.2 ч.1 ст. 4 ЗУ «Про засади запобігання і протидії корупції»).

Перевіркою встановлено, що 16.10.2013 наказом №268-А ректора НАУ «ХАІ» ОСОБА_10 на виконання постанови КМУ від 04.09.2013 №706 «Питання здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції» і наказу Міністерства освіти і науки України від 14.10.2013 року №1432 «Про утворення (визначення) підрозділу(особи) з питань запобігання та виявлення корупції» було призначено відповідальним щодо здійснення заходів з питань запобігання та виявлення корупції проректора з НПР ОСОБА_1 та зобов'язано виконувати на належному рівні завдання згідно до постанови КМУ від 04.09.2013 № 706.

Опитаний ректор НАУ «ХАІ» ОСОБА_10 пояснив, що на виконання постанови КМУ №706 від 04.09.2013 ним було видано наказ №2 68-А від 16.10.2013, яким було закріплено проректора з НПР ОСОБА_1 відповідальною особою щодо здійснення заходів з питань запобігання та виявлення корупції у НАУ «ХАІ». Після проведення перевірки Управлінням захисту економіки ДЗЕ НПУ та виявлення фактів порушення вимог фінансового контролю ним було видано наказ № 629-ВК від 18.04.2016 про притягнення винних до дисциплінарної відповідальності та працівникам, які не подали декларації оголошено догану кожному.

Відповідальну особу з запобігання корупції проректора з НПР ОСОБА_1 суворо попереджено за недостатній контроль за виконанням обов'язків працівниками навчального закладу, що призвело до численних порушень антикорупційного законодавства України. Також ректор в подальшому зобов'язався посилити контроль за дотриманням норм антикорупційного законодавства України.

Відповідальна особа з питань запобігання корупції проректор з НПР ОСОБА_1 у поясненні вказав, що неподання декларацій працівниками НАУ ХАІ він пояснює небажанням працівників виконати вимоги антикорупційного законодавства. В подальшому зазначив, що буде відстежувати ситуацію з вчасної подачі декларацій суб'єктами і їх відправлення до фіскальної служби. В своїх письмових поясненнях, притягнуті до дисциплінарної відповідальності працівники, які порушили вимоги фінансового контролю, пояснили, що їм ніхто не роз'яснював норми антикорупційного законодавства України та їм не відомо хто є відповідальною особою з питань запобігання корупції у НАУ «ХАІ».

Таким чином, ОСОБА_1, який є проректором з науково-педагогічної роботи НАУ «ХАІ» - посадовою особою юридичної особи публічного права, а також відповідальною особою з питань запобігання та виявлення корупції у вказаному навчальному закладі, в порушення вимог ч. 6,7 ст. 5 ЗУ «Про засади запобігання і протидії корупції» (в діючій до 26.04.2015 редакції), ч. 7 ст. 53 ЗУ «Про запобігання корупції», п.4, 5 Типового положення про уповноважений підрозділ(особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого постановою КМУ №706 від 04.09.2013, тобто допустив вчинення корупційних правопорушень 8 посадовими особами навчального закладу (неподання декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік) у період з 01.04.2015 року по 18.04.2016 року, не вжив у межах своїх повноважень заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово не повідомив про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції, чим вчинив адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ч. 1 ст. 172-9 КУпАП.

В судовому засіданні ОСОБА_1 з'явився, вину визнав частково та пояснив, що він не в змозі був проконтролювати здачу декларацій працівниками, хоча попереджав їх про необхідність та обов'язковість подачі декларацій.

Вислухавши пояснення правопорушника, дослідивши матеріал справи про адміністративне правопорушення, встановлено, що вина ОСОБА_1 знайшла своє підтвердження, а склад адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 172-9 ч. 1 КУпАП, судом встановлений.

Крім часткового визнання своєї вини у скоєнні адміністративного корупційного правопорушення, вина ОСОБА_1 доводиться дослідженими у судовому засіданні матеріалами, зібраними до адміністративного протоколу № 14, а саме: поясненнями самого правопорушника (а.с. 8), листом (а.с. 9), копією наказу №268-а від 16.10.2013 р. (а.с. 10), витягом з наказу №1902-ВК від 01.10.2012 р. (а.с. 11), витягом з наказу №2162-ВК від 03.10.2011 р. (а.с. 12), витягом з наказу №2210-ВК від 30.09.2015 р. (а.с. 13), витягом з наказу №2637-ВК від 01.12.2015 р. (а.с. 14), копією контракту (а.с. 15-20), службовою запискою (а.с. 21), копією наказу №629-ВК від 18.04.2016 р. (а.с. 22-23), поясненнями ОСОБА_10 (а.с. 24), поясненнями ОСОБА_4 (а.с. 25), копією посадової інструкції (а.с. 26-31), витягом з наказу від 17.02.2015 р. №303-ВК(а.с. 32), витягом з наказу №1946-ВК від 01.09.2015 р. (а.с. 33), поясненнями ОСОБА_2 (а.с. 34), витягом з наказу №194-ВК від 30.01.2010 р. (а.с. 35), копією посадової інструкції (а.с. 36-38), поясненнями ОСОБА_11 (а.с. 39), витягом з наказу №122-ВК від 20.01.2015 р. (а.с. 40), витягом з наказу №2688-ВК від 08.12.2015 р. (а.с. 41), копією статуту (а.с. 42-46).

Таким чином, судом встановлено, що ОСОБА_1, перебуваючи на посаді проректора з науково-педагогічної роботи НАУ «ХАІ» та будучи посадовою особою юридичної особи публічного права і відповідно до підпункту «а» п. 2 ч.

1 ст.3 Закону України «про запобігання корупції (раніше п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 4 ЗУ «Про засади запобігання і протидії корупції»- є суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення, а саме неподання у період з 01.04.2015 по 18.04.2016 посадовими особами декларацій про майно, доходи, витрати фінансового характеру за 2014 рік, та не вжив у межах своїх повноважень заходів щодо припинення корупційного правопорушення та негайно письмово не повідомив про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції, чим вчинив адміністративне корупційне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 172-9 КУпАП, тобто невжиття заходів щодо протидії корупції.

При накладенні адміністративного стягнення за вчинення ОСОБА_1 адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-9 КУпАП, у відповідності до вимог ст. 33 КУпАП, враховується характер вчиненого, особа правопорушника, який свою вину визнав повністю, вперше притягається до адміністративної відповідальності, його майновий стан.

Обставин, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, у діях ОСОБА_1 не встановлено.

Тобто, із врахуванням вищенаведеного, приходжу до висновку, що на ОСОБА_1 слід накласти адміністративне стягнення в межах санкції статті, за якою кваліфіковано правопорушення, у виді штрафу, що буде згідно ст. 23 КУпАП достатньою та необхідною мірою відповідальності, яка досягне мети у вихованні правопорушника в дусі додержання законів, а також запобігання вчиненню нових правопорушень, як самим правопорушником, так і іншими особами.

Відповідно до ст.4 ч.2 п.5 Закону України «Про судовий збір» №3674-VI від 08.07.2011р. із правопорушника необхідно стягнути судовий збір в розмірі 275 гривень 60 копійки.

На підставі вищенаведеного, керуючись ст.ст. 23, 34,35,172-9 ч. 1, 280, 284 КУпАП, суд,-

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, визнати винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-9 КУпАП та накласти на нього адміністративне стягнення на користь держави у вигляді штрафу в розмірі 2125 (дві тисячі сто двадцять п'ять) гривень 00 коп.

Стягнути з ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, на користь держави судовий збір у розмірі 275 /двісті сімдесят п'ять/ гривень 60 коп.

Постанова може бути оскаржена в Апеляційному суді Харківської області, через Київський районний суд м. Харкова у 10 денний строк з моменту її винесення.

Строк пред'явлення до виконання - три місяці.

СПРАВА 2⁵⁶

Суддя Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області Ребров С.О., при секретарі Пренко А.В., за участю прокурора Токовиля В.Л., розглянувши матеріал, який надійшов з Департаменту захисту економіки управління захисту економіки в Дніпропетровській області про притягнення до адміністративної відповідальності

ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженки ІНФОРМАЦІЯ_2, проживаючої там же ІНФОРМАЦІЯ_3, громадянки України, секретаря Партизанської сільської ради Дніпропетровського району Дніпропетровської області,
за вчинення правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 172-9 КУпАП,

ВСТАНОВИВ:

22.04.2015 р. до Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області надійшов адміністративний протокол №17 від 17.03.2016 року, згідно якого ОСОБА_1, перебуваючи на посаді в.о. голови Партизанської сільської ради Дніпропетровського району Дніпропетровської області, являючись, відповідно до п.п. «в» п.1 ч.1 ст.4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», будучи суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення, у межах своїх повноважень не вжила заходів щодо припинення правопорушення, а саме: негайно письмово не повідомила про його вчинення спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції, чим порушила вимоги ч.7 ст.5 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції».

Відповідальність за дане адміністративне правопорушення передбачене ч. 1 ст.172-9 КУпАП (невжиття заходів щодо протидії корупції).

У судовому засіданні ОСОБА_1 свою провину визнала частково, пояснивши, що вона фізично не могла витребувати від колишнього сільського голови ОСОБА_2 декларації у зв'язку з його від'їздом за кордон на невизначений термін, проте після його повернення, вона відразу виконала своє зобов'язання. Також, просила закрити провадження у справі у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ч. 3 ст. 38 КУпАП.

Прокурор у судовому засіданні просив ОСОБА_1 визнати винною у вчиненні правопорушення та застосувати до неї адміністративне стягнення у виді штрафу.

Вислухавши особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, думку прокурора, який просив суд визнати ОСОБА_1 винною у скоєнні адміністративного корупційного правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 172-9

---

⁵⁶ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56855308>

КУпАП, так як вважає, що в її діях мається склад вказаного правопорушення та вирішити питання про накладення на неї стягнення, суд приходиться до наступного висновку.

Так, відповідно до вимог ст. 245 КУпАП завданням провадження у справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності із законом.

Як вбачається з матеріалів справи, згідно рішення сорок п'ятої позачергової сесії шостого скликання Партизанської сільської ради Дніпропетровського району Дніпропетровської області №628-45/МІ від 31.07.2015 року «Про здійснення повноважень сільського голови» визначено, що секретар Партизанської сільської ради Дніпропетровського району Дніпропетровської області ОСОБА_1 з 03.08.2015 року виконує повноваження сільського голови вказаної сільської ради, з попередженням про спеціальні обмеження під час перебування на посаді секретаря ради, встановлені Законами України «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про боротьбу з корупцією» ознайомлена.

Разом з тим, ОСОБА_1, порушуючи вимоги передбачені ЗУ «Про запобігання корупції», будучи в.о. голови Партизанської сільської ради та являючись, згідно п. п. «В» п.1 ч.1 ст. 3 ЗУ «Про запобігання корупції» суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, вчинила адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією за наступних обставин.

Так, ОСОБА_2, згідно рішення №402-35/МІ від 02.06.2014 року, Партизанської сільської ради шостого скликання було обрано головою сільради.

31.07.2015 року, згідно рішення №627-45/МІ головою Партизанської сільської ради ОСОБА_2 було достроково припинено повноваження і на період припинення повноважень, на виконання норм ст. 12 ЗУ «Про засади запобігання та протидії корупції» ОСОБА_2 декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за період, не охоплений раніше поданими деклараціями, тобто з 01.01.2015 року по 31.07.2015 року не подав, чим вчинив корупційне правопорушення.

У свою чергу з моменту звільнення ОСОБА_2, а саме з 31.07.2015 року, по термін виконання ОСОБА_1 обов'язку голови Партизанської сільської ради, а саме по 04.11.2015 року (коли Рішенням I сесії VII скликання від 04.11.2015 року про підсумки чергових виборів визначено повноваження та реєстрацію Партизанського сільського голови ОСОБА_3) нею на виконання п.7 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції» не вжито, в межах своїх повноважень, жодних заходів щодо припинення корупційного правопорушення не подачі ОСОБА_2 декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, та не повідомлено в письмовій формі про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції

Таким чином, як вбачається з матеріалів справи та встановлено судом, правопорушення було вчинене у період часу з 31.07.2015 року по 04.11.2015 року, протокол про адміністративне правопорушення складений 17.03.2016 року і вказані матеріали надійшли до суду 21.03.2016 року.

Провина ОСОБА_1 у вчиненні зазначеного правопорушення підтверджується протоколом про адміністративне правопорушення, пов'язаного з корупцією №17 від 17.03.2016 року з додатками, копією паспорта правопорушниці та її письмовим поясненнями.

Враховуючи характер вчиненого правопорушення, особу правопорушниці, яка частково визнала свою провину, а також враховуючи позицію прокурора щодо адміністративного стягнення, вважаю за доцільне піддати ОСОБА_1 мірі адміністративного стягнення у вигляді мінімального штрафу у розмірі сто двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Згідно ст. 283 КУпАП постанова суду (судді) про накладення адміністративного стягнення повинна містити положення про стягнення з особи, щодо якої її винесено, судового збору.

Судовий збір у провадженні по справі про адміністративне правопорушення у разі винесення судом (суддею) постанови про накладення адміністративного стягнення сплачується особою, на яку накладено таке стягнення. Розмір і порядок сплати судового збору встановлюється законом (ст. 401 КУпАП).

Згідно ст. 4 Закону України про «Судовий збір» судовий збір справляється у відповідному розмірі від мінімальної заробітної плати у місячному розмірі, встановленої законом на 01 січня календарного року, в якому відповідна заява або скарга подається до суду, - у відсотковому співвідношенні до ціни позову та у фіксованому розмірі. Ставка судового збору у разі ухвалення судом постанови про накладення адміністративного стягнення становить 0,2 розміру мінімальної заробітної плати.

Керуючись ст.ст. 23, 401, 172-9 ч. 1, 268, 276, 277, 283-285 КУпАП, ст. 4 Закону України «Про судовий збір», ЗУ «Про запобігання корупції»,

ПОСТАНОВИВ:

ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, визнати винним у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-9 КУпАП і піддати адміністративному стягненню у вигляді штрафу в розмірі 2125,00 грн.

З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати ОСОБА_1 штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої, служби стягнути з правопорушника подвійний розмір штрафу в розмірі 4250,00 грн.

Копію постанови для відома вручити ОСОБА_1 та прокурору, а також направити начальнику Департаменту захисту економіки управління захисту

економіки в Дніпропетровській області, а у разі несплати штрафу - для виконання відділу ДВС Дніпропетровського РУЮ у Дніпропетровській області.

Крім того, копію постанови для виконання в частині сплати судового збору направити до Дніпропетровської об'єднаної державної податкової інспекції Головного управління ДФС у Дніпропетровській області.

Постанова може бути оскаржена особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законним представником, захисником, потерпілим, його представником або прокурором у випадках, передбачених ч.5 ст.7 КУпАП протягом десяти днів з дня винесення постанови. Апеляційна скарга подається до апеляційного суду через місцевий суд.

Стаття 172-9-1. Порухення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням

1. Порухення заборони розміщення ставок на спорт заінтересованими сторонами офіційного спортивного змагання, в якому вони беруть участь, з одержанням за це неправомірної вигоди в розмірі, що не перевищує двадцяти мінімальних заробітних плат, -

тягне за собою накладення штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією грошей, одержаних внаслідок адміністративного правопорушення.

2. Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією грошей, одержаних внаслідок адміністративного правопорушення, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

I. Що таке «Правила чесної гри»? Які обов'язки вони покладають на суб'єктів, що беруть участь у спортивних змаганнях?

Правила чесної гри (Fair Play) – це загальновизнані у спортивному товаристві морально-етичні зобов'язання спортсменів, осіб допоміжного спортивного персоналу, які беруть безпосередню участь у спортивному змаганні, посадових осіб у сфері спорту строго дотримуватися правил змагань, не допускати заборонених прийомів і методів боротьби, грубощів, шахрайства, інших протиправних діянь як засобів досягнення спортивних результатів.

Спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту повинні сумлінно виконувати свої спортивні, професійні та службові обов'язки, не допускати зловживань ними, не розголошувати і не використовувати в інший спосіб ексклюзивну спортивну інформацію, крім випадків, встановлених законом, утримуватися від виконання неправомірних рішень чи вказівок керівництва та

від задоволення пропозицій інших осіб, що можуть протиправно вплинути на хід або результати офіційних спортивних змагань.

II. Що таке протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Які дії в цій сфері визнаються корупційними правопорушеннями?

Протиправний вплив на результати офіційного спортивного змагання для цілей цього Закону - це маніпулювання спортивним змаганням.

Це умисне вчинення правопорушення, спрямованого на некоректні зміни ходу спортивного змагання чи його результату **шляхом повного або часткового виключення непередбачуваного характеру змагань** і досягнення наперед визначеного їх наслідку, з метою отримання будь-якої неправомірної переваги для себе або для інших.

Корупційним правопорушенням, що впливає на результати офіційних спортивних змагань, є вчинення хоча б одного з таких діянь:

– підкуп спортсменів, осіб допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадових осіб у сфері спорту, примушування або підбурювання їх до таких діянь чи вступання з ними у змову стосовно результату офіційного спортивного змагання (договірного поєдинку) або стосовно надання ними ексклюзивної спортивної інформації;

– отримання спортсменами, особами допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовими особами у сфері спорту грошей, цінних паперів, іншого майна, користування послугами майнового характеру, отримання інших вигод і переваг внаслідок діянь, зазначених у пункті 1 цієї частини, чи несанкціонованого використання ними ексклюзивної спортивної інформації.

Спорсменам, особам допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовим особам у сфері спорту **забороняється розміщувати ставки на спорт** щодо результатів офіційного спортивного змагання, в якому вони або їхня команда беруть участь

III. Хто суб'єктом протидії корупційним правопорушенням, що впливають на результати офіційних спортивних змагань?

Суб'єктами протидії корупційним правопорушенням, що впливають на результати офіційних спортивних змагань, є:

а) спеціально уповноважені суб'єкти, визначені Законом України «Про запобігання корупції», які здійснюють заходи щодо запобігання корупції в межах своєї компетенції: органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції;

б) центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування і реалізують державну політику у сфері фізичної культури і спорту, їхні керівники. До таких органів відноситься, зокрема, Міністерство молоді та спорту України;

в) спортивні федерації, Національний олімпійський комітет України, Спортивний комітет України, інші спортивні організації, їхні підрозділи і посадові особи, до компетенції яких належить організація та забезпечення проведення офіційних спортивних змагань і визначення результатів цих змагань, проведення відповідних перевірок і прийняття рішень за їх наслідками;

г) посадові особи у сфері спорту - власники, акціонери, керівники чи працівники юридичної особи, яка організовує і сприяє спортивним змаганням, а також особи, уповноважені на проведення офіційного спортивного змагання; керівники і працівники міжнародної спортивної організації, інших компетентних спортивних організацій, що визнають змагання.⁵⁷

IV. В чому складається об'єкт, об'єктивна та суб'єктивна сторона правопорушення передбаченого статтею 172-9-1 КУпАП?

Об'єктом правопорушення виступають суспільні відносини в сфері організації та проведення офіційних спортивних змагань та правил розміщення ставок на спорт

⁵⁷ Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань [Електронний ресурс]: Закон України від 03.11.2015 р., № 743-VIII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/743-19>

Офіційне спортивне змагання – це спортивне змагання, передбачене Єдиним календарним планом фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, що проводиться уповноваженим організатором спортивних змагань з метою визначення переможців згідно з правилами спортивних змагань для відповідного виду спорту, визнаного в Україні, та положенням (регламентом) про це змагання.

Ставки на спорт є будь-яке парі із залученням грошових ставок в очікуванні виграшу у грошовому вираженні з урахуванням майбутнього і невизначеного перебігу подій, пов'язаних з офіційним спортивним змаганням та його результатами.

Предметом правопорушення є неправомірна вигода, в розмірі, що не перевищує двадцяти мінімальних заробітних плат

Екстраполювання змісту поняття «ставки на спорт» по відношенню до категорії «неправомірна вигода» дає підстави зробити висновок, що предметом коментованого правопорушення є виграш у грошовому вираженні у розмірі, що не перевищує двадцяти мінімальних заробітних плат, який одержано у результаті парі із залученням грошових ставок на спорт без законних на те підстав (порушуючи передбачені законом заборони розміщення ставок на спорт).

Згідно статті 8 Закону України «Про державний бюджет на 2016 рік» встановлюються такі розміри мінімальної заробітної плати на 2016 рік у місячному розмірі: з 1 січня – 1378 гривень, з 1 травня – 1450 гривень, з 1 грудня – 1550 гривень.

Об'єктивна сторона даного правопорушення знаходить свій прояв у діях, що полягають у розміщенні ставок з метою прийняття участі у розігруванні призів згідно з умовами проведення тото лотереї (оплаті участі у розіграші тото лотереї чи її окремого тиражу)

З прийняттям 15 травня 2009 року Закону України «Про заборону грального бізнесу» в Україні заборонено гральний бізнес та участь в азартних іграх. При цьому поняття грального бізнесу охоплює у тому числі діяльність, пов'язану з організацією, проведенням та наданням можливості доступу до азартних ігор у букмекерських конторах. Разом з тим до переліку неазартних ігор законом віднесено організацію та проведення лотерей.

Відповідно до положень чинного законодавства⁵⁸ лише державна лотерея є формою укладення парі із залученням грошових ставок на спорт. Згідно Закону України «Про державні лотереї в Україні» лотерея є масовою грою, незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями і перемога в якій має випадковий характер, територія проведення (розповсюдження) якої поширюється за межі однієї будівлі (споруди), незалежно від способу прийняття грошей за участь у такій грі.

Зокрема, окремим видом лотереї є лотерея тотото, тобто лотерея, переможці в якій визначаються залежно від вгадування результатів випадкових подій у різних видах професійних та (чи) аматорських змагань, що включені до опублікованої програми тиражу лотереї (абзац 9 пункту 1.2 розділу 1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей, затверджених наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і Міністерства фінансів України від 12 грудня 2002 р. № 128/1037).

З суб'єктивної сторони вчинення описуваного адміністративного правопорушення характеризується тим, що воно вчиняється умисно. Це означає що особа усвідомлює протиправний характер свого діяння, передбачає його наслідки, бажає або свідомо допускає настання цих наслідків

V. Хто є суб'єктом правопорушення передбаченого статтею 172-9-1 КУпАП?

Суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення, що впливають на результати офіційних спортивних змагань, є спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту. Адже відповідно до частини 4 статті 8 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» їм забороняється розміщувати ставки на спорт щодо результатів офіційного спортивного змагання, в якому вони або їхня команда беруть участь.⁵⁹

⁵⁸ Наразі розроблено низку проектів Законів України, які мають на меті урегулювати сферу букмекерської діяльності в Україні.

⁵⁹ Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань [Електронний ресурс]: Закон України від 03.11.2015 р., № 743-VIII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/743-19>

Спортсмен – фізична особа, яка систематично займається певним видом (видами) спорту, визнаним в Україні, та бере участь у спортивних заходах.

Допоміжний спортивний персонал – будь-який тренер, наставник, менеджер, агент, працівник команди, офіційна особа команди, медичний та інший персонал, що обслуговує або лікує спортсменів, які беруть участь або готуються до спортивних змагань.

Посадова особа у сфері спорту – власник, акціонер, керівник чи працівник юридичної особи, яка організовує і сприяє спортивним змаганням, а також особи, уповноважені на проведення офіційного спортивного змагання; керівники і працівники міжнародної спортивної організації, інших компетентних спортивних організацій, що визнають змагання.

VI. Окремі процесуальні аспекти притягнення особи до адміністративної відповідальності за статтею 172-9-1

Чинний Кодекс про адміністративні правопорушення **не дає відповіді на наступні питання:**

- Яка уповноважена особа має складати протокол за статтею 172-9-1?
- Хто має право розглядати справу про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-9-1 і в які строки?
- Які процесуальні особливості розгляду справи про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-9-1?

Натомість враховуючи те, що зазначений склад правопорушення віднесений до глави 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення «Адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією», і те що для усіх проступків, передбачених цією статтею передбачений однаковий процесуальний порядок провадження, то можна стверджувати що:

1) Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-9-1 мають право уповноважені на те посадові особи Національної поліції України, органів Служби безпеки України та прокурор.

2) Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

3) Особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові

підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складення протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено.

4) Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-9-1 КУпАП мають право розглядати районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

5) При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-9-1, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

6) Справи про адміністративні правопорушення передбачені статтею 172-9-1 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання судом протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

7) Строк розгляду справи може бути зупинений судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення передбачене статтею 172-8, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрадженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

Наукове видання

БУГАЙЧУК Костянтин Леонідович

БЕЗПАЛОВА Ольга Ігорівна

ДЖАФАРОВА Олена В'ячеславівна

ІВАНЦОВ Володимир Олександрович

ШАТРАВА Сергій Олександрович

**АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ КОРУПЦІЄЮ**

Науково-практичний посібник

Підписано до друку 22.06.2016. Папір офсетний. Друк офсетний.

Формат 60х90/16. Умов. друк. арк.2,4. Обл.-вид. арк. 1,9.

Наклад 50 прим.

Видавець і виготовлювач –

Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Л. Ландау, 27, м. Харків, 61080.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.